

Vlaams
Parlement

vergadering **C43 – BIN3**
zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 26 oktober 2011

INHOUD

Nota van de Vlaamse Regering. Conceptnota Integratie en Inburgering, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

- 1266 (2011-2012) - Nr. 1

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de hervormingsplannen van de integratie- en inburgeringssector

- 49 (2011-2012)

Interpellatie van mevrouw Mia De Vits tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de hervorming van de integratie- en inburgeringssector en de gevolgen ervan voor het beleid van de Vlaamse Regering en de provincie Vlaams-Brabant in de Vlaamse Rand

- 10 (2011-2012)

3

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Linda Visser, ondervoorzitter

Nota van de Vlaamse Regering. Conceptnota Integratie en Inburgering, ingediend door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

- 1266 (2011-2012) - Nr. 1

Vraag om uitleg van mevrouw Fatma Pehlivan tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de hervormingsplannen van de integratie- en inburgeringssector

- 49 (2011-2012)

Interpellatie van mevrouw Mia De Vits tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de hervorming van de integratie- en inburgeringssector en de gevolgen ervan voor het beleid van de Vlaamse Regering en de provincie Vlaams-Brabant in de Vlaamse Rand

- 10 (2011-2012)

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, ik dank u omdat ik de kans krijg om de conceptnota Integratie en Inburgering aan u voor te stellen. Ik ga dat doen aan de hand van de zes punten die in de nota voorkomen.

Bij wijze van inleiding wil ik erop wijzen dat de conceptnota Integratie en Inburgering binnen de totale brede doelstelling van de Vlaamse Regering past om te komen tot een warme en een inclusieve samenleving en binnen een beleid dat erop gericht is om alle burgers bij het beleid te betrekken, en alle voorzieningen, organisaties, bedrijven en het middenveld een rol te laten spelen. Het uitgangspunt is ook dat integratie een impact heeft op de hele brede samenleving. Integratie kan lukken. We kennen daar allemaal heel mooie voorbeelden van. We gaan ervan uit dat het niet kan dat mensen aan de kant blijven staan. We gaan er ook van uit dat het niet kan dat mensen zich achter hun groepsidentiteit verschuilen. We willen vermijden dat mensen naast elkaar gaan leven. We willen ook niet dat mensen minder kansen krijgen vanwege hun achtergrond.

Integratie tot stand brengen is dus veel meer dan een louter integratie- en inburgeringsbeleid. Er spelen tal van factoren, ook socio-economische factoren, competenties, kennis van mensen, genderaspecten, geloofsovertuiging enzovoort.

Integratie en inburgering vertrekt van de migratiecomponent en streeft naar integratie. Wij vertrekken vanuit de sterktes van mensen. We willen mensen emanciperen en stimuleren tot deelname aan de samenleving. Daartoe moeten we drempels wegwerken en schakels creëren naar de reguliere sectoren.

De instrumenten die we ter beschikking hebben, bestaan uit een sector met 75 entiteiten met elk eigen jaarplannen, financieringssystemen enzovoort. Al deze deelwerkingen zijn vandaag ook verschillend georganiseerd. Enkele deelwerkingen zijn samengevoegd in een organisatie, de ene keer privaatrechtelijk zoals Vlaams-Brabant en Limburg, de andere keer publiekrechtelijk zoals Prisma vzw en de SOM vzw. Er zijn publiekrechtelijke organisaties zoals de provincies en de steden. De vzw's zijn privaatrechtelijke organisaties. Ze verschillen van naam, behalve de Huizen van het Nederlands en de meeste onthaalbureaus. Al die organisaties werken wel aan dezelfde omvattende doelstelling, zij het van een eigen invalshoek, vanuit een eigen visie, vanuit hun eigen expertise.

Organisatorisch is er een zeer grote diversiteit binnen de sector. Er zijn grote verschillen tussen de deelsectoren. Er zijn grote verschillen binnen de deelsectoren. Er zijn grote

verschillen in organisatiestructuur. Er zijn grote verschillen in visie, in werking, in intensiteit van samenwerking enzovoort. We kunnen veel beter doen inzake coördinatie, inzake afstemming, inzake het delen van goede praktijken. Ik wil erop wijzen dat ik elke vorm van kennis en expertise die vandaag bestaat, essentieel vind voor het werken aan onze pluriforme samenleving die we voor ogen hebben. Alleen stel ik vast dat de sector vandaag zeer versnipperd is.

De uitgangspunten voor deze hervorming zijn gebaseerd op een aantal afspraken. Ten eerste het regeerakkoord. Ten tweede de beleidsnota Inburgering en Integratie. Ten derde de afspraken met betrekking tot een slagkrachtige overheid. Ten vierde het witboek Interne Staatshervorming. De uitgangspunten zijn het streven naar een slagkrachtige en efficiënte overheid, een partnerschap met de lokale besturen, het verminderen van het aantal vzw's, de interne staatshervorming waarbij de provincies terugtreden uit persoonsgebonden beleidsdomeinen en het verhogen van de efficiëntie en de effectiviteit van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

Er is dus een heel grote diversiteit in de sector. Heel veel organisaties geven uitvoering aan het Vlaams beleid. Ik ben ervan overtuigd dat we moeten komen tot een grotere samenwerking in de sector, dat de muren tussen de deelwerkingen moeten worden gesloopt zodat er meer afstemming en efficiëntie komt.

Ik heb een eerste mogelijk model, met acht vzw's, voorgesteld. Ik hoor nu vanuit bepaalde kringen dat het eerste voorstel een beter model was. Er was echter bitter weinig enthousiasme voor dat model. Integendeel, er waren nauwelijks voorstanders voor.

Na een informatieronde per deelsector over het voorgestelde model volgde een consultatieronde door een extern bureau. Zij kwamen tot een aantal conclusies. Een eerste conclusie was dat het voorstel van de acht vzw's nauwelijks aanhangers had binnen de sector.

Er was verder een tweedeling vast te stellen binnen de sector. Enerzijds waren er voorstanders van een privaatrechtelijke structuur, die pleiten voor het behoud van het privaatrechtelijke statuut, wegens de flexibele personeelsregeling. Anderzijds waren er voorstanders van de publiekrechtelijke structuur, wegens de uitstraling van de openbare instelling en het bijhorende 'sérieux' van een openbare instelling. Volgens hen is een publiekrechtelijke organisatie vaak een sterk merk, met alle bijhorende voordelen.

Ook knelpunten die in iedere hervormingsoperatie spelen en zeker de nodige aandacht moeten krijgen, kwamen aan bod in die consultatieronde: de zorg voor het personeel, de continuïteit van de werking, de impact op de financiering, enzovoort. Die zorgen zijn ook mijn zorgen.

Een vierde conclusie was dat de lokale besturen voor een sterke regierol pleiten en voor voldoende instrumenten om die regierol in de praktijk te kunnen waarmaken.

Alle deelsectoren vroegen bijkomende verheldering over het inhoudelijke, achterliggende verhaal van de hervorming.

Tijdens de consultatieronde bleek ook dat de context waarin de sector moet kunnen werken, sterk verschilt: er is een verschil tussen stedelijke en meer landelijke gebieden, er zijn verschillen in organisatiestructuur, enzovoort.

Ten slotte hielden de Huizen van het Nederlands een sterk pleidooi voor een aansluiting bij het beleidsdomein Onderwijs, wegens de sterke verwevenheid met de centra voor volwassenenonderwijs en de centra voor basiseducatie.

De tweede, inhoudelijke fase van de consultatieronde bestond uit een toelichting van de visie achter de hervorming en de gedachtewisseling daarover. Alle coördinatoren van de deelsectoren hebben die toelichting gekregen. Het uitgangspunt is dat er in een samenleving verschillende actoren zijn, zowel individuen als voorzieningen die met elkaar in interactie gaan.

In die interactie zijn er vandaag allerhande drempels, zowel tussen burgers onderling als in de relatie van die burgers ten aanzien van die instellingen en omgekeerd. Zo spreken sommige burgers de taal niet of kennen ze de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) niet. Er is ook discriminatie en soms moeten mensen met een beperkte kennis van het Nederlands aan een job worden geholpen, enzovoort. Die drempels zijn heel verschillend en hebben niet allemaal met integratie te maken, maar kunnen in grote categorieën worden onderverdeeld. Ze hebben bijna altijd te maken met een gebrek aan kennis, competenties en begeleiding. Die tekorten situeren zich zowel aan de kant van de nieuwkomers als aan de kant van de ontvangende samenleving.

Een integratie- en inburgeringsbeleid is erop gericht die drempels weg te werken en heeft als doel om zowel aan de kant van de ontvangende samenleving als aan de kant van de nieuwkomers voldoende zelfredzaamheid, kennis over migratie en integratie en aandacht voor de uitdagingen waar we voor staan, tot stand te brengen.

Ik wil geen categoriale sector tot stand brengen die in de meest extreme vorm de enige sector zou zijn die de zorg en aandacht voor integratie in de samenleving op zich neemt. Daarom is het belangrijk voortdurend te streven naar een zo inclusief mogelijke aanpak. Dat betekent concreet dat de sector zich niet in de plaats stelt van de reguliere actoren, zoals scholen of besturen, en ook niet in de plaats van de nieuwkomer treedt, maar wel begeleidt en ondersteunt naar zelfstandigheid en inclusief werken.

Heel scherp gesteld en overdreven geformuleerd, moet een integratie- en inburgeringssector zichzelf overbodig maken. Het ultieme doel moet zijn dat er in alle beleidsdomeinen, op alle niveaus van de samenleving en bij iedere burger, met of zonder migratieachtergrond, voldoende kennis, competentie en aandacht moet zijn om een multiculturele samenleving te laten werken. Collega's, zo goed als alle betrokkenen waren het met die voorstelling eens. In de discussies werd erkend dat iedereen die omvattende doelstelling deelt en dat iedereen er vanuit zijn eigen werking toe bijdraagt.

Ik zal de voorbeelden uit de conceptnota niet herhalen. Het is duidelijk dat de individuele coördinatoren de nood aan een meer geïntegreerde werking, aan een gezamenlijke aanpak erkennen. Ze zien dat ze sterker zouden staan als er vanuit één organisatie samen aan die doelstellingen kan worden gewerkt.

Ik ben niet blind voor de risico's en bezorgdheden van de sector. Ik heb gehoord dat de vrees bestaat dat een hervorming zal leiden tot meer aandacht voor inburgering en minder voor integratie. Ik deel die vrees niet. Inburgering is maar een eerste stap tot integratie. Dat weten de onthaalbureaus en dat weet iedere inburgeraar. Dat is het beleid dat we voeren.

Ik heb gehoord dat men schrik heeft dat er vanuit lokale besturen geen aandacht meer zal zijn voor inspanningen die een ontvangende samenleving moet leveren. Collega's, net daarom blijft er een Vlaams horizontaal integratiebeleidsplan en is er zowel aandacht voor een werking op eerste lijn, ten aanzien van burgers, als op de tweede lijn, ten aanzien van de voorzieningen.

Terug naar de conceptnota. Na de twee fasen in de consultatieronde was het duidelijk dat het voorliggende model niet voldeed, maar dat vanuit de sector geen enkel alternatief naar voren werd geschoven waarover een consensus kon worden bereikt.

Tot nu toe zijn er 55 overlegmomenten geweest. Er zijn er nog 3 gepland. Dat betekent dat de teller op 58 overlegmomenten zal staan. 46 van die momenten vonden plaats met de sector zelf, 12 ervan vonden plaats met de betrokken partners, de zogenaamde stakeholders, bijvoorbeeld de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de Verenigde Verenigingen, de participatieraad Genk, de Vlaams Onderwijsraad (Vlor) enzovoort. Op iedere vraag tot overleg is ook ingegaan.

Collega's, ik heb u het achterliggende verhaal geschetst, de visie en doelstellingen van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. De doelstellingen die in de conceptnota staan, zijn niet verschillend van de doelstellingen van het huidige integratie- en inburgeringsbeleid. Ik houd vast aan de doelstellingen van het Integratie- en Inburgeringsdecreet. Ik heb vooral willen expliciteren hoe die doelstellingen kunnen worden gerealiseerd.

Ik licht er enkele belangrijke accenten uit. Ik ga uit van de kracht van mensen. Dat gebeurt vandaag in het inburgeringsbeleid. Dat moet ook de kern zijn van ons integratiebeleid. Ik wil de gedeelde verantwoordelijkheid centraal plaatsen. Als een integratiebeleid wil slagen, moeten alle geledingen van de samenleving er aandacht voor hebben, niet één deelsector, niet één bestuursniveau, niet enkel de nieuwkomers. Gelijke rechten en gelijke plichten, dat uitgangspunt is voor iedereen van toepassing. De Vlaamse overheid heeft een expliciete rol in dit beleid: ze moet niet alleen financieren en controleren, ze moet stimuleren, ondersteunen, motiveren, begeleiden, kennis en expertise aanreiken.

Een geïntegreerde sector heeft een geïntegreerde doelgroepbepaling nodig. Het integratiebeleid richt zich tot de hele samenleving – ik heb al benadrukt dat dit zo moet blijven – en het benoemt bijzondere doelgroepen. Heel concreet zijn dat de mensen met een migratieachtergrond van de eerste en tweede generatie, woonwagenbewoners en mensen zonder wettig verblijf, zij het voor afgebakende taken. De doelgroep van het inburgeringsbeleid zit in die omschrijving vervat, maar het lijkt me zinvol inburgeraars als bijzondere doelgroep te blijven expliciteren. Hetzelfde geldt voor mensen die Nederlands leren. Zij behoren uiteraard tot de brede samenleving en zijn in de meeste gevallen ook doelgroep van het inburgeringsbeleid, maar in functie van het bevorderen van de sociale cohesie, van het samenleven in diversiteit, vind ik het belangrijk ook die groep expliciet te benoemen.

De Commissie Integratiebeleid bestaat vandaag. De Huizen van het Nederlands hebben tijdens de tweede consultatieronde een sterk pleidooi gehouden om ook een horizontaal beleid te voeren voor aandacht voor een goede kennis van het Nederlands. Ze benadrukken dat alleen als de neuzen in dezelfde richting staan, het effect van het Nederlands leren optimaal zal renderen. Ik deel hun mening en heb daarom beslist de horizontale commissie uit te breiden tot een Commissie Integratie en Nederlands.

Managers van Diversiteit bestaat vandaag al als instrument. Het lijkt me zinvol dat te behouden. Het is een ideale manier om organisaties en diensten, lokale besturen en zelfs bedrijven aan te zetten om werk te maken van integratie. Een projectsubsidie kan voor een impuls zorgen die noodzakelijk is om aandacht voor integratie te krijgen.

De participatieorganisatie, het Minderhedenforum, is de belangenbehartiger van de etnisch-culturele minderheden. Het is de kritische stem, de vertegenwoordiger van de doelgroep, het ondersteunt het allochtone middenveld. Het Minderhedenforum doet dat goed en ik wil het in die rol versterken.

Vandaag neemt de integratiesector heel vaak de rol van middenveld op zich. Dat creëert rolverwarring. Een ondersteuner van een lokaal bestuur moet in de eerste plaats een grote expertise hebben in haar of zijn vak. Dat is iets anders dan wat van een middenveld, van belangenbehartigers wordt verwacht. Ik wil het Minderhedenforum versterken zodat de ondersteuning ten aanzien van het brede allochtone middenveld en het bevorderen van participatie niet alleen vanuit Brussel moet gebeuren.

Ik kom zo dadelijk terug op het agentschap Integratie en Inburgering. De lokale integratiesubsidies vervangen de lokale integratiediensten van vandaag. De omschakeling van het subsidiëren van integratiediensten naar integratiesubsidies past in de oefening die gemaakt wordt in het kader van het Planlastendecreet. We willen minder planlasten voor lokale besturen creëren. Het behoort tot de lokale autonomie van een bestuur of het die middelen al dan niet investeert in een integratiedienst. Het ontwerp van decreet zal

binnenkort aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Lokale besturen die geen inclusief integratiebeleid voeren en niet in aanmerking komen voor integratiesubsidies, zullen op het agentschap een beroep kunnen doen voor ondersteuning.

Ik kom tot het agentschap Integratie en Inburgering. Op basis van de conclusies van de consultatieronde is de optie van de acht decentrale vzw's verlaten en is het voorstel van één organisatie voor heel Vlaanderen ontstaan. Ik heb al aangegeven dat het draagvlak voor de acht vzw's niet bestond. In het eerste voorstel bleven het Kruispunt en de tolkentelefoon los staan van de acht decentrale vzw's. Dat betekent concreet dat aansturing in functie van een eenvormig beleid in Vlaanderen net als vandaag bijzonder moeilijk bleef.

Het Kruispunt Migratie-Integratie, dat vandaag een coördinerende opdracht heeft ten aanzien van de integratiesector, ondervindt veel moeilijkheden om acht zelfstandige organisaties tot gemeenschappelijke standpunten en een gemeenschappelijk werkkader te doen komen. Ook de uitwisseling van expertise verloopt vandaag suboptimaal. Met één agentschap wordt tegemoetgekomen aan het streven naar een sterk merk, een herkenbare organisatie die hét aanspreekpunt kan worden voor alle dienstverlening die met integratie en inburgering verband houdt. Wie aan werk denkt, denkt aan de VDAB. Wie het heeft over kinderen, denkt aan Kind en Gezin. Wie het over integratie heeft, zal in de toekomst aan het agentschap Integratie en Inburgering denken. Dat is althans mijn ambitie.

Het is duidelijk dat een extern verzelfstandig agentschap van de Vlaamse overheid uitvoering geeft aan het Vlaamse beleid. De huidige dienstverlening – met de inburgeringstrajecten, de projectmatige ondersteuning van interculturaliseringstrajecten, het ontwikkelen van nieuwe methodieken enzovoort – krijgt een plaats in dat agentschap. We schrappen dus niet in de dienstverlening, integendeel. We stemmen beter af en vermijden dubbel werk. We creëren zo ruimte voor vernieuwing en ook voor interactie. Het agentschap is een dienstverlenende instantie. Het werkt ondersteunend ten aanzien van lokale besturen, voorzieningen en organisaties, maar ook ten aanzien van individuele burgers. Het zet die burgers op weg en begeleidt hen naar zelfredzaamheid. Zoals ik al zei, streven we naar inclusiviteit en zelfredzaamheid. Dat kan alleen als op maat van klanten worden gewerkt, wat vandaag ook het geval is.

De tijdelijkheid van de dienstverlening is mijns inziens essentieel om tot die inclusieve samenleving met zelfredzame burgers te komen. Tijdelijkheid betekent in mijn concept niet dat het om een tijdelijke sector zou gaan. We moeten realistisch zijn: migratie is van alle tijden. Tijdelijkheid betekent iets anders. Als individuele burgers worden begeleid naar zelfredzaamheid, dan moeten we vooropstellen dat die begeleiding door onze integratiesector tijdelijk zal zijn. Zoals ik al zei, we gaan uit van de sterkte van mensen. We moeten hun een perspectief bieden op een actief en volwaardig burgerschap. Hierbij komt dan het werken op maat om de hoek kijken, met alle aspecten die daarmee gepaard gaan. Tijdelijkheid in de begeleiding van organisaties, besturen en diensten betekent dat de integratiesector geen projecten opzet die te eeuwig en dage door de integratiesector moeten worden opgevolgd. Het doel van ieder project moet zijn dat de organisatie, voorziening of lokaal bestuur na een bepaald begeleidingstraject zelf voldoende inclusief werkt om ook mensen met een migratieachtergrond te kunnen bedienen. Net als bij de eerstelijnsbegeleiding staat ook hierbij de verzelfstandiging centraal. Dat betekent dan weer niet dat, na één specifiek project gericht op één specifieke doelgroep, niet nog een ander project kan worden opgestart.

Ik besef dat een agentschap dat aan integratie en inburgering werkt, geen monolithisch blok mag zijn. Het – veelal onterechte – cliché van overheidsmedewerkers die in stoffige archieven procedures zitten te schrijven en veel met papier bezig zijn, staat haaks op de ambitie die ik heb met dit agentschap. Dat wil ik beklemtonen. Heel belangrijk is de onderverdeling in operationele regio's, die hun werking optimaal kunnen afstemmen op de noden van de gemeenten in die regio, op de aanwezigheid van diverse groepen migranten, op de noden die er zijn en op de andere actoren die al dan niet actief zijn in die regio. Dit is

essentieel in het concept. Die regio's mogen niet te groot zijn, zodat de werking voldoende op maat kan zijn. Ter zake wacht ik de resultaten af van de regioscreening door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Uiteraard zullen de huidige regio-indelingen die binnen de diverse vzw's bestaan, ook een bron van inspiratie zijn voor de indeling in regio's die wij beogen.

De regio's moeten binnen een Vlaams doelstellingenkader werken, maar moeten op actieniveau de ruimte krijgen om in te spelen op lokale prioriteiten. Ik geef een concreet voorstel. Op Vlaams niveau zou het werken aan ouderbetrokkenheid centraal kunnen staan. Op lokaal niveau zou het kunnen dat alle scholen zelf al heel goed lopende initiatieven hebben. Het kan dan niet de bedoeling zijn om parallel aan die goede lokale initiatieven dan ook nog eens andere projecten of initiatieven op te starten. Andersom moet er vanuit de regio input kunnen worden gegeven over noden die nieuw zijn, over knelpunten die niet in het prioriteitenlijstje staan. Dan denk ik concreet aan huwelijksmigratie. Tot enkele jaren geleden was er op beleidsniveau relatief weinig aandacht voor dat punt, terwijl er op het terrein wel al heel veel aandacht aan werd besteed.

De structuur van een agentschap mag geen belemmering vormen voor een dynamische, vernieuwende en flexibele aanpak van uitdagingen. Ik denk dat er voldoende goede voorbeelden zijn van hoe dit binnen een agentschap mogelijk is: denken we maar aan onderwijsvernieuwing, aan de aanpak van Kind en Gezin met betrekking tot anderstalige ouders enzovoort.

Samengevat: top-down, vanuit een centraal kader naar regionale werkingen, moet er expertise kunnen worden uitgewisseld, moeten goede praktijken worden verspreid, moet de afstemming worden bewaakt en moet efficiëntie worden nagestreefd. Ik zie fantastische, mooie, goede voorbeelden op het terrein, maar een knelpunt is dat die veel te weinig worden gedeeld met de rest van Vlaanderen.

Bottom-up, vanop het terrein, vanuit de regio's en het lokale niveau, moeten goede praktijken worden aangeleverd, moeten knelpunten wordenesignaleerd en moeten nieuwe methodieken kunnen worden ontwikkeld. Uit het samenbrengen van de noden, de expertise en praktijkervaring vanop het terrein en de omkadering, de ondersteuning en de afstemming vanuit een overzichtspositie, kan een heel sterke, krachtadige en heel inventieve sector vorm krijgen.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor een inclusief integratiebeleid. Dit is ook een van de klemtonen in de interne staatshervorming die we doorvoeren. Gemeenten weten het best welke noden, uitdagingen en vragen er zijn in hun werkingsgebied om die pluriforme samenleving, die multicultureel is, te laten werken. Zij bepalen, op een horizontaal niveau binnen hun beleidsdomeinen, welke doelstellingen en acties er nodig zijn om integratie tot stand te brengen. Met andere woorden: de gemeente neemt de regie voor het integratiebeleid in handen en stemt af: in eerste instantie intern, maar ook met organisaties, voorzieningen, diensten, verenigingen, enzovoort.

Het agentschap biedt ondersteuning aan gemeenten en stimuleert ze om een integratiebeleid te voeren of, indien nodig, op te starten. Het kan ondersteunen in de afstemming met de diensten, organisaties en voorzieningen. Het kan projecten helpen opzetten, niet alleen met de gemeenten maar ook met de diensten en voorzieningen binnen een gemeente. Het agentschap biedt ook heel specifieke diensten aan: trajectbegeleiding voor inburgeraars, sociale tolk- en vertaaldiensten voor voorzieningen, taalbeleidondersteuning, interculturaliseringstrajecten, enzovoort. Het kan ook helpen in de ontwikkeling van nieuwe methodieken om met nieuwe uitdagingen om te gaan.

Het kader voor zowel de integratiesubsidies aan lokale besturen als voor de diensten van het agentschap wordt op Vlaams niveau vastgelegd: in de Commissie Integratie en Nederlands voor de horizontale doelstellingen; in de beheersovereenkomst met het agentschap en de verzelfstandigde werkingen in Gent, Antwerpen en Limburg.

Ik heb zonet toegelicht waarom de regio-indeling van het agentschap essentieel is. Het gaat om flexibiliteit en afstemming op de lokale context.

Antwerpen en Gent zijn twee steden met een grote concentratie van mensen met een migratieachtergrond en een zeer grote instroom. Deze steden zijn vragende partij om zelf uitvoering te geven aan het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid. Zij hebben ook de capaciteit en de expertise om het zelf te doen.

Dit is een typevoorbeeld van wat in de interne staatshervorming is vooropgesteld. Aan grote steden met voldoende capaciteit, die geconfronteerd worden met bepaalde uitdagingen, geven we meer autonomie en meer bevoegdheden. In aansluiting met hun eigen sociaal beleid, met het beleid dat vanuit het OCMW gevoerd wordt, kunnen ze ook uitvoering geven aan het integratiebeleid.

U weet dat door de interne staatshervorming tal van bevoegdheden naar de gemeenten worden doorgeschoven. Zo zullen ze meer autonomie hebben en een groter lokaal beleid kunnen voeren. We gaan in de richting van het Deense, het Scandinavische model. In de interne staatshervorming is ook opgenomen dat grotere gemeenten meer bevoegdheden kunnen krijgen dan kleinere gemeenten.

Er zijn uiteraard een aantal voorwaarden om dit te laten werken. De stad moet zich inschrijven in het Vlaamse beleid en zich engageren om de dienstverlening die ook in de rest van Vlaanderen gegarandeerd wordt, ook in die stad aan te bieden. Ook in Antwerpen en Gent moet een geïntegreerde dienstverlening gerealiseerd worden. Het is niet de bedoeling dat in Antwerpen en in Gent alles blijft zoals het vandaag is. Ik weet dat die perceptie soms wordt gewekt. Ik hoor dat sommigen zeggen dat Gent, Antwerpen en Limburg buiten de hervorming blijven. Niets is minder waar.

Een derde voorwaarde is dat de band met het agentschap sterk moet zijn. De expertise die in de steden ontwikkeld wordt, is noodzakelijk om ook het agentschap verder te laten ontwikkelen, en omgekeerd moeten ook de kaders en de afspraken die binnen het agentschap gelden, door de steden gerespecteerd worden.

In Limburg is er eveneens een grote concentratie van mensen met een migratieachtergrond. Limburg heeft bovendien een zeer lange traditie van integratiebeleid. En Limburg profileert zich als één geheel op meerdere terreinen. Dit wordt onder meer bevestigd door de eerste voorlopige resultaten van de regioscreening die door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur wordt voorbereid. Dit is in geen enkele andere provincie het geval.

Maar ook in Limburg gelden de algemene principes dat een geïntegreerde werking gegarandeerd moet worden, dat de provincie zich in het Vlaamse beleid moet inschrijven en dat de band met het agentschap sterk moet zijn. Anders gezegd: in Limburg zal het integratiebeleid in de toekomst geen provinciaal beleid zijn. De provincie Limburg wordt een uitvoerende operator die binnen het Vlaamse kader werkt en de gemeenten ondersteuning biedt op basis van lokale prioriteiten.

Ik weet dat de discussies over die ‘verzelfstandiging’ van de werkingen in Antwerpen, Gent en Limburg hoog oplopen. Men ziet het als uitzonderingen of als werkingsgebieden die gespaard blijven van de hervorming. Antwerpen, Gent en Limburg blijven niet buiten de reorganisatie; de uitvoerende operatoren op het terrein vallen samen met een ander politiek niveau.

Brussel gaat mee in het agentschap. De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) neemt in Brussel de regierol op: een oefening die dit jaar is gestart. In vergelijking met Limburg, Antwerpen en Gent is de traditie om de regie over het integratiebeleid op te nemen in Brussel nog zeer jong. Er is in Brussel – behalve de VGC, die ook versterkt wordt vanuit Vlaanderen om die regierol optimaal op te kunnen nemen – niet één partner die zich aandient om de verzelfstandiging op zich te nemen.

Het is vanuit de bezorgdheid over het belang van integratie in Brussel dat een sterke regiowerking in Brussel binnen het agentschap Integratie en Inburgering wordt opgenomen. Deze oefening sluit niet uit dat de regiowerking in Brussel op termijn ook niet zou kunnen worden verzelfstandigd. Het lijkt mij echter wenselijk dat de VGC in eerste instantie de kans krijgt om de regierol optimaal uit te bouwen. Ik heb hierover binnenkort overleg met Brussels minister Grouwels.

Het laatste element van de hervorming slaat op de Huizen van het Nederlands. Zij zijn zelf sterke pleitbezorgers voor een aansluiting bij Onderwijs. In het eerste voorstel, de acht vzw's, bleven de Huizen van het Nederlands bij de integratie- en inburgeringssector en waren ze mee opgenomen in de acht vzw's. De Huizen van het Nederlands beschouwden dit als een gemiste kans.

Na overleg met mijn collega's bevoegd voor onderwijs en werk, is het voorstel voor de oprichting van regionale centra voor leerloopbaanbegeleiding opgenomen in dit concept. Deze regionale centra komen tegemoet aan een reële nood op het terrein. Ik beperk mij tot de argumenten die vanuit integratie en inburgering doorslaggevend zijn geweest. Zo is Nederlands leren een vorm van vorming voor volwassenen. Inburgeraars met een educatief perspectief moeten ook naar andere vormen kunnen doorstromen en moeten daarvoor de juiste informatie kunnen krijgen. Een dergelijke structurele schakel tussen inburgering enerzijds en onderwijs en vorming anderzijds, ontbreekt vandaag. Waar het wel bestaat, omdat lokale besturen initiatieven hebben genomen, blijkt het zeer goede resultaten op te leveren.

De centra voor leerloopbaanbegeleiding zijn een voorbeeld van een inclusieve benadering waar integratie en inburgering naar streven. Het is niet alleen voor mensen met een migratieachtergrond, maar wel voor alle burgers belangrijk dergelijke informatie te krijgen. Het is dus zeer logisch dat informatie en toeleiding naar onderwijs en vorming vanuit een centrum dat voor alle burgers werkt, worden georganiseerd, uiteraard in nauwe samenwerking met de partners. Een van die partners zal de integratiesector zijn.

De doorstroom van inburgeraars die Nederlands leren in het kader van hun inburgeringstraject, moet gegarandeerd blijven. Ik zal er dus over waken dat de eenloketfunctie die vandaag goed werkt, behouden blijft en dat de uitwisseling van informatie via de Kruispuntbank Inburgering even soepel blijft verlopen in de toekomst.

Tot slot herhaal ik dat taalpromotie en taalbeleid in de toekomst structureel zullen worden verankerd in de integratiesector. Een eerste stap om de overdracht van expertise te garanderen, is het initiatief Taalboulevard, een studiedag die op 27 oktober wordt georganiseerd door het Huis van het Nederlands Brussel en vzw 'de Rand', twee experts in taalpromotie. Dat initiatief wordt georganiseerd in samenwerking met minister Smet en mezelf.

De laatste pagina's van de conceptnota beschrijven de stappen die gezet zullen worden om de hervorming door te voeren. Ondertussen is een aantal van die stappen al gezet. Er is een veranderingsmanager aangesteld, de heer Sami Souguir, algemeen directeur van het Agentschap voor Binnenlands bestuur, hier aan mijn rechtzijde. Op basis van deze nota wordt een organisatiemodel uitgewerkt met aandacht voor de band met de verzelfstandigde regiowerkingen in Antwerpen, Gent en Limburg. Er zijn thematische werkgroepen opgestart met deelnemers uit de sectoren, de lokale integratiediensten en de administratie. Doel is om de geïntegreerde werking verder inhoudelijk vorm te geven, vertrekkend vanuit de praktijk. Er starten allerhande technische onderzoeken. Zo worden de financiële implicaties in kaart gebracht, alsook de juridische randvoorwaarden enzovoort.

De zorg om het personeel is voor mij het belangrijkste. Mensen moeten weten dat zij een plaats zullen hebben in die nieuwe organisatievorm en dat ze hun werk dat ze vandaag met een enorme gedrevenheid en veel expertise doen, in de toekomst in nog betere

omstandigheden zullen kunnen uitoefenen. Ik benadruk nogmaals dat dit geen besparingsoperatie is, dat niemand hoeft te vrezen voor haar of zijn job. Ik zal hierover te gepasten tijde ook met de vakbonden onderhandelen. Zij zijn op de hoogte gebracht van de hervorming, de plannen en de timing.

Het hele concept zal verankerd worden in een kaderdecreet Integratie en Inburgering, waarbij de huidige decreten zullen worden samengevoegd en in een oprichtingsdecreet voor het agentschap. Er zijn twee belangrijke data. Voor de zomer 2012 verwacht ik het koepel- en oprichtingsdecreet te kunnen voorleggen voor eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering. Het agentschap Integratie en Inburgering moet operationeel zijn op 1 januari 2014.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide toelichting. Ik zal trachten mijn vraag wat breder te schetsen. Mijn vraag om uitleg was al ingediend op 28 september, nog voor de conceptnota was geagendeerd. Nadien is het interpellatieverzoek ingediend. De vraag om uitleg en de interpellatie worden hier gekoppeld aan de discussie over de conceptnota, wat me toestaat om op basis van uw informatie een breder kader te schetsen, en daar ben ik blij om.

Uw uiteenzetting bevalt me. Ze past in onze doelstelling over integratie en emancipatie van sommige doelgroepen in de samenleving. Er is echter een maar. U zei dat u veel consultatierondes hebt georganiseerd. Het waren er 52 of 58. U zult het me echter niet kwalijk nemen als ik zeg dat uit die consultaties geen eenduidig standpunt maar wel veel kritiek is voortgekomen. Mijn vragen steunen in zeker mate op die kritiek.

De kritiek komt van verschillende organisaties. Ik concentreer me hier op de kritiek van vier organisaties: het Minderhedenforum, het Kruispunt Migratie-Integratie, de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP). Die overkoepelende organen kunnen wij niet zomaar over het hoofd zien. Zij nemen belangrijke standpunten in waarmee wij rekening moeten houden.

In de knelpuntnota van het Kruispunt Migratie-Integratie worden de gevolgen opgesomd van de door u geschetste herstructurering. Een van de gevolgen is deze: “Er wordt doelbewust en resoluut een eind gemaakt aan alle organisaties die vanuit een autonome ruimte kunnen denken en werken op het vlak van integratie en inburgering. Daardoor verarmt het debat en de democratie in Vlaanderen en Brussel.” Als democraat heeft die tekst mij getroffen. Is die kritiek terecht?

In uw conceptnota staat dit: “Deze versterking” – u bedoelt de versterking van het Minderhedenforum – “dient om de kritische rol die nu vaak door de integratiesector wordt opgenomen, te continueren. Een samenleving heeft nood aan een kritisch klankbord.” Wil dat zeggen dat in uw opvatting enkel en alleen het Minderhedenforum de kritische rol nog kan en mag opnemen en het kritische klankbord nog kan en mag zijn? En dat het toekomstige extern verzelfstandigd agentschap (EVA), dat het Kruispunt Migratie-Integratie zal opslorpen, nog slechts de uitvoerder van procedures en regeltjes mag zijn?

Ik zei het al: niemand is principieel gekant tegen een verantwoorde, toekomstgerichte hervorming van de sector. De verhoging van de efficiëntie en effectiviteit kan de doelgroepen maar ook Vlaanderen zelf alleen maar ten goede komen. Een duidelijker profiel van de sector en een focus op de eindgebruiker zijn doelstellingen die door iedereen – het Vlaams Parlement, het middenveld en de sector zelf – worden onderschreven. Wat echter niet wordt aanvaard – de protesten zullen u en uw administratie al wel hebben bereikt –, is de vaart waarmee u de hervorming wilt doordruwen. Er is kritiek op de manier waarop de sector bij het proces wordt betrokken. U organiseert wel hoorzittingen, maar u houdt geen rekening met wat daar werd gezegd.

Op 15 juni 2011 heeft Ernst & Young de resultaten van de consultatieronde aan de betrokken actoren toegelicht. In de daaropvolgende weken werden een aantal inhoudelijke workshops georganiseerd. Dat resulteerde op 13 juli 2011 in een definitief eindverslag, van 184 pagina's. Maar op dat moment, dus nog voor men het rapport van Ernst & Young in handen had, was de conceptnota al opgesteld. Men heeft dus geen rekening gehouden met wat in de consultatierondes is gezegd.

Op 15 juli 2011, amper twee dagen na het definitieve eindverslag, werd de conceptnota voor de hervorming van de integratie- en inburgeringssector door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Daarna kwam er een plan van aanpak om de conceptnota verder uit te werken, onder leiding van een veranderingsmanager. De veranderingsmanager zit hier ook. Hij is een collega van mij uit de gemeenteraad. In de toekomst moeten we misschien toch beter samenwerken.

U hebt ook al een deadline genoemd. Voor het reces zou er een decreet moeten zijn.

Minister, er zitten amper twee dagen tussen de publicatie van het adviesrapport en de goedkeuring van de conceptnota door de Vlaamse Regering. Dat roept toch wel ernstige vragen op, zeker omdat het in een recordtempo plaatsvond tijdens het reces. Ik geef wel eerlijk toe dat u niet de enige minister bent die dat doet. Een aantal actoren hebben daardoor afgehaakt en dat is spijtig. Voor de verdere uitvoering van uw plan zult u die actoren nodig hebben.

Op dit moment zijn veel veldwerkers, directies en besturen zeer argwanend tegenover de hervorming en de voortvarendheid waarmee u de hervorming wilt realiseren. Ik ben het volledig met hen eens. Ik volg deze sector, ook als vrijwilliger, al dertig jaar van zeer nabij. Wat gegroeid is vanuit een vrijwillige basis en uiteindelijk een structuur heeft gekregen en gefinancierd wordt door de Vlaamse overheid, kunnen we niet zomaar in een paar weken of maanden hervormen. Er is meer tijd nodig.

In het rapport van Ernst & Young staat ook dat de noodzaak aan hervorming erkend wordt maar dan wel op basis van een grondige probleemanalyse – na het rapport is er geen analyse meer gebeurd – en dat er permanente communicatie moet zijn met alle betrokkenen in de sector. Na 15 juli is dat ook niet meer gebeurd.

De fundamentele kritiek die hier wordt geuit, komt erop neer dat er geen gelegenheid wordt gegeven om op een efficiënte en werkbare manier het centrale extern verzelfstandigd agentschap Integratie en Inburgering kritisch in vraag te stellen. Eigenlijk staat de sector er ook niet achter. Ze staan ook niet achter de acht vzw's die u wilt, maar ook niet achter die EVA. Hoe gaan we hiermee om?

Ikzelf heb ook eens de oefening gedaan om in het eindverslag van Ernst & Young aanwijzingen en argumenten te vinden voor de oprichting van een centraal agentschap Integratie en Inburgering. Ik vrees, minister, dat ik die niet heb gevonden. Op geen enkel moment is er in het consultatieproces sprake geweest van het concept van een Vlaams agentschap Integratie en Inburgering. Meer nog, in het witboek Interne Staatshervorming dat werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering, staat dat voor de hervorming van de sector integratie en inburgering de verschillende deelwerkingen opgaan in een gedecentraliseerde vzw-structuur, wat strookt met uw oorspronkelijk plan. Met andere woorden, zowel in het eindverslag van Ernst & Young als in het witboek Interne Staatshervorming wordt met geen enkel woord gerept over het agentschap Integratie en Inburgering. Wat is dan de zin geweest van het inschakelen van een externe consultant? Waarom hebben we daar zoveel middelen aan besteed? Ik vrees bovendien dat het wel een zeer gepeperde rekening zal zijn geweest.

Ik ben niet tegen de hervorming en de sector ook niet, maar ik stel wel de manier waarop dit gebeurt, in vraag, zeker omdat er nadien toch wel heel veel kritiek is gekomen. Die kritiek kunnen we niet zomaar naast ons neerleggen. We zullen er meer tijd voor moeten vrijmaken.

Ikzelf en misschien ook wel een aantal collega's zijn vragende partij voor een hoorzitting met de sector.

Minister, ik wil ook graag het standpunt van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken, het protest van de provincie Vlaams-Brabant en het standpunt van de Vereniging van de Vlaamse Provincies situeren.

Ook VLABEST wordt door de Vlaamse Regering gesubsidieerd en het is belangrijk om ook naar zijn advies te luisteren. Wel, op 6 mei heeft hij ook een advies uitgebracht. Volgens VLABEST is er nood aan een regisseur om het veld te stroomlijnen, maar is het niet aan centraal Vlaanderen om definitieve kaders vast te leggen die over het volledige Vlaamse grondgebied kunnen worden uitgerold. Er kunnen uiteraard wel een aantal contouren worden vastgelegd. Centraal staat de bottom-upaanpak, met maatwerk als belangrijkste aspect. De regierol wordt gelegd op het lokale niveau, zijnde steden, gemeenten en provincies. Het Kruispunt Migratie-Integratie moet bovenlokaal de taken opnemen die lokaal niet kunnen worden opgenomen. Ten eerste gaat dat over het aanbieden van vorming en praktijkgerichte training. Ten tweede betreft dat het fungeren als forum voor 'best practices' – u hebt daarnet ook al gezegd dat dat te weinig gebeurt. Ten derde gaat dat over het intensief begeleiden van startende integratiediensten.

Minister, in feite pleit VLABEST eveneens voor een kaderdecreet dat de ruime contouren vastlegt en waarin de regie wordt toevertrouwd aan het lokale niveau met een ondersteunende opdracht voor het Kruispunt op Vlaams niveau.

Vóór het reces heeft de provincie Vlaams-Brabant een open brief gepubliceerd. Naar aanleiding daarvan zal mevrouw De Vits straks een interpellatie houden. In die open brief werd gepleit voor het behoud van de provinciale structuur als een efficiënt orgaan, waar in de loop der jaren veel expertise werd opgebouwd. U geeft zelf aan dat u geen enkele expertise verloren wilt laten gaan. In de open brief staat een opmerkelijke paragraaf, die niet zonder meer kan worden genegeerd: "In de groenboekbijdrage van de administrateurs-generaals van de Vlaamse administratie vonden we een interessant advies over de hervorming van de integratiesector. Men pleitte daar voor een overheveling van de private centra naar de provincies wegens efficiëntie en effectiviteit. Een inbedding binnen het provinciebestuur bood immers de beste garantie voor een kwaliteitsvolle ondersteuning van de lokale besturen." U haalt ze volledig onderuit, met uitzondering van Limburg.

Op 6 juli – vóór de conceptnota – hebt u het standpunt van de VVP ontvangen, waarin de VVP zich volledig kant tegen uw herstructureringsplannen. Daarin claimen de provincies, naast Antwerpen, Gent en Brussel, de regionale organisatie van inburgerings- en integratiestructuren. Ik citeer uit hun advies: "Wat uitstekend werkt in de provincies Limburg en Vlaams-Brabant dient erkend en uitgebreid te worden." Het standpunt van de VVP is ondertussen geactualiseerd op 17 oktober laatstleden.

Nogmaals, minister, niemand stelt de hervorming op zich in vraag. De doelstellingen zijn legitiem en meer dan verantwoord. Er zijn echter wel tal van vragen bij de weg er naartoe.

Minister, u bent vertrokken van een hervormingsplan met acht gedecentraliseerde vzw's. Uw concept van het agentschap Integratie en Inburgering komt bij wijze van spreken uit het niets te voorschijn. Wat heeft u ertoe aangezet om uw oorspronkelijk hervormingsplan om te gooien tegen alle adviezen, zelfs die van VLABEST, in? U zei dat er geen draagvlak was voor uw voorstel met de acht vzw's. Er is echter ook geen draagvlak voor een EVA. In hoeverre zult u rekening houden met de verschillende adviezen?

In de conceptnota staat bij het verdere verloop van het proces dat de sector maximaal zal worden betrokken bij de verdere uitvoering van de door u opgelegde organisatiestructuur. Uit het consultatieverslag van Ernst & Young en standpunten van diverse betrokken organisaties blijkt het tegendeel: alternatieven moeten kunnen worden onderzocht op basis van een grondige probleemanalyse. Ook VLABEST is van mening dat een fijnmaziger analyse, en

met andere woorden een bijkomend onderzoek, nodig is. Bent u bereid daarop in te gaan? Bent u bereid om hier een hoorzitting te organiseren? Uiteindelijk beslist het parlement daarover. Ik hoop dat mijn collega's mijn vraag zullen steunen.

Wat is uw reactie op de groenboekbijdrage van de administrateurs-generaals inzake de efficiëntie van de provincies voor het integratie- en inburgeringsbeleid?

Welke argumenten hebben u ertoe aangezet om de ene provincie zus en de andere provincie zo te behandelen? De provincie Limburg wordt buiten de gecentraliseerde structuur gehouden en Vlaams-Brabant niet. Volgens het rapport blijkt dat zij een heel efficiënte werking hebben.

Minister, we staan nog maar aan het begin van een proces dat we hier samen moeten uitwerken. Bent u bereid dat te doen?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, minister, collega's, mijn interpellatie was ingediend toen we op het Bureau vaststelden dat er tegelijk een commissievergadering was gepland met toelichting over de conceptnota. Daarom werd ze toegevoegd aan deze commissievergadering.

De integratiesector heeft al vele stormen doorstaan. Elke minister heeft in een vrij korte tijdspanne zijn eigen plannen ontwikkeld, en dat heeft tot gevolg dat er veel over structuren wordt gepraat. Als daarin veel tijd wordt gestopt, is er minder tijd voor het inhoudelijke werk.

Ik heb geen probleem met de doelstellingen die hier naar voren worden geschoven, maar ik betwijfel of het model – één groot gecentraliseerd geheel – het meest werkbaar model is. Dat kan mooi ogen op papier. Ik betwijfel echter of een door Vlaanderen aangestuurd agentschap vlot zal kunnen inspelen op de lokale noden.

Integratie en inburgering hebben vooral maatwerk nodig, en men moet rekening houden met de specificiteit van de sector. Het is correct dat de Vlaamse Regering vanuit deze logica besliste om in Antwerpen, Gent en Limburg te vertrekken vanuit de bestaande expertise die er is opgebouwd. U hebt dat herhaald in uw toelichting, minister. Het is daarom onbegrijpelijk dat de Vlaamse Regering niet van de bestaande expertise vertrekt voor de provincie Vlaams-Brabant.

De invulling van de regierol van de lokale besturen werd een heel belangrijk aandachtspunt genoemd, en er moet rekening worden gehouden met de specifieke lokale context. In Vlaams-Brabant is er een specifieke lokale context. De bevolkingssamenstelling in Vlaams-Brabant verschilt erg sterk van die in de rest van Vlaanderen. Dat geldt des te meer voor de Vlaamse Rand, waar in heel wat gemeenten meer dan een kwart van de bevolking van vreemde origine is. Tussen 2005 en 2009 verhuisden netto ruim 30.000 Brusselaars naar Vlaams-Brabant. Zowat de helft van hen had een vreemde origine. In de periode 1991-2008 is het aantal buitenlanders het meest toegenomen in de provincie Vlaams-Brabant en het arrondissement Halle-Vilvoorde. Het is niet meer alleen in de Vlaamse Rand, maar in de hele provincie.

De Vlaamse Rand, en bij uitbreiding Halle-Vilvoorde en Vlaams-Brabant, hebben op het gebied van inburgering en integratie dus maatwerk nodig. En dit maatwerk is er. Als het bestaat, zie ik niet in waarom men het weer wil afschaffen. Het provinciebestuur bouwde op het vlak van inburgering en integratie de voorbije jaren een grote expertise op.

Minister, u beoogt van de verschillende deelwerkingen een grotere afstemming tussen de eerste en de tweede lijn. Welnu, in Vlaams-Brabant is dat nu reeds het geval. Men heeft die afstemming gerealiseerd tussen de verschillende deelwerkingen in het inburgerings- en integratiebeleid. Eén organisatie – de provincie – werkt er op verschillende terreinen voor het hele grondgebied. Door die inbedding binnen het provinciebestuur kan men snel de link leggen naar andere beleidsdomeinen zoals Welzijn en Gelijke Kansen, Tewerkstelling, Jeugd, Sport, Cultuur, Huisvesting of Onderwijs. De expertise in de organisatie verzekert een kwalitatieve en veelzijdige aanpak.

U hoort mij niet zeggen dat alles in Vlaams-Brabant perfect is, maar ik wil toch even de aandacht vestigen op een aantal specifieke aspecten van het Vlaams-Brabantse integratiebeleid. Met alle betrokkenen, niet het minst de lokale besturen, werden goede contacten uitgebouwd. Dat vertaalt zich in de resultaten. Onder impuls van het provinciebestuur verdubbelde het aantal gemeenten met een lokale integratiedienst in enkele jaren van drie naar zes, terwijl nog drie andere gemeenten een erkenningsaanvraag indienden. Dat kwam allemaal door de goede contacten die het provinciebestuur met de lokale besturen legt.

Het onthaalbureau zag in vijf jaar tijd het aantal inburgeringscontracten verviervoudigen van 400 in 2006 naar wellicht 1600 dit jaar. Bovendien kan Vlaams-Brabant van alle provincies de beste efficiëntieverhouding voorleggen tussen het aantal inburgeringscontracten en het aantal afgeleverde attesten. We doen het net beter dan de stad Antwerpen. Als er goede resultaten zijn, begrijp ik niet waarom men dit wel herzien.

Voor de Vlaamse Rand vertrekt de conceptnota van een vis-noch-vleesbehandeling. Het integratie- en inburgeringsbeleid moet er volgens de conceptnota het Vlaamse beleid volgen, met uitzondering van het taalbeleid en taalpromotie, waar de opdrachten toevertrouwd zijn aan vzw 'de Rand'. Ik wil erop wijzen dat dit uitgangspunt haaks staat op uw beleidsintenties, meer bepaald op de beleidsnota Vlaamse Rand. Daarin stelt u duidelijk: "Een bijzondere plaats in ons Rand-beleid zullen het onthaal en de integratie van anderstaligen innemen, met specifieke aandacht voor de internationale gemeenschap. De Vlaamse Regering zal, over de verschillende beleidsdomeinen heen, een positief maar kordaat beleid voeren, dat gericht is op integratie en participatie." In uw beleidsbrief Vlaamse Rand 2010-2011 stelde u: "Ook blijf ik verder investeren in geïntegreerde taaltrajecten, educatieve toeleidings- en begeleidingstrajecten en sociale trajecten die ertoe bijdragen dat inburgeraars meer en vlotter doorstromen naar een vervolgtraject richting werk of onderwijs en dat hun maatschappelijke participatie toeneemt."

Minister, mij lijkt het dat dit nog moeilijk uitvoerbaar zal zijn. Daarom heb ik een aantal vragen aan u. Bent u het ermee eens dat de situatie in Vlaams-Brabant, en meer specifiek in de Vlaamse Rand, een specifieke aanpak vereist? Zult u, net zoals gepland is voor Gent, Antwerpen en Limburg, werk maken van een gericht integratie- en inburgeringsbeleid voor Vlaams-Brabant en de Vlaamse Rand? Hoe zult u dit aanpakken? Welke rol ziet u binnen dit beleid voor de provincie Vlaams-Brabant en het Provinciaal Integratiecentrum? Vlaams-Brabant heeft in deze materie veel expertise opgebouwd. Een tijdje geleden werd deze problematiek al aangekaart via een open brief. Die open brief werd ondertekend door tientallen politici en vertegenwoordigers van de integratiesector in Vlaams-Brabant. Welke reactie hebt u gegeven op die open brief?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, geachte leden, de uiteenzettingen van mijn twee collega's van de meerderheid waren duidelijk, maar zeer beleefd. De mijne zal hopelijk even duidelijk zijn, maar iets minder beleefd: daarom zit ik ook in de oppositie. Ik zal de zaken wat minder omfloerst geven dan zij dat doen. Minister, ik zal heel duidelijk zijn. Welk zinnig mens kan tegen de doelstelling zijn die u nastreeft, als het gaat over efficiëntie, effectiviteit enzovoort? Dat buiten beschouwing gelaten, is dit echter een voorbeeld van een Vlaanderen dat wij niet willen, een Vlaanderen dat top-down regeert, centralistisch is en bovendien een vanuit het middenveld gegroeide sector nationaliseert. Vreemde keuzes, als u het mij vraagt, voor een minister met een Vlaams-nationalistische achtergrond. Het Vlaams-nationalisme heeft immers de basisdemocratie en het confederalisme als goede principes, maar blijkbaar zullen we dat Vlaanderen nu realiseren door dit op te leggen aan Vlaanderen. Dat is de nieuwe techniek.

Ik verklaar me nader. Er wordt gekozen voor een Vlaams EVA, waar Vlaanderen voor 100 procent eigenaar van is. Zo staat het in uw tekst. Dan kan er geen discussie over bestaan.

Vreemd genoeg wordt dat eigenaarschap wel deels teruggegeven, aan Gent, Antwerpen en Limburg, maar uit uw toelichting van daarnet blijkt dat dit slechts een schijnoperatie is. Gent, Antwerpen en Limburg mogen eigenlijk louter uitvoeren, zoals een bevolkingskantoor of de burgerlijke stand dat kan doen in een stad, met het verstrekken van identiteitskaarten of attesten, of het organiseren van cursussen. Beleidsruimte is er echter niet bij. *(Opmerkingen van de heer Lieven Dehandschutter)*

Ik ben erg duidelijk en hard. Dit is géén karikatuur.

Minister, als u al een EVA wilt met een centralistisch beleid, dan vind ik dat u dat ook voor 100 procent in uw portefeuille moet nemen en niet de helft opnieuw moet afstaan. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat hier een politieke koehandel achter zit. Waarom wordt deze of gene stad of provincie iets meer losgemaakt van die centrale sturing door de EVA? Dat doet bij mij de vraag rijzen waarom en hoe deze nota net voor het reces eigenlijk door de Vlaamse Regering is geraakt. Mevrouw Pehlivan heeft het al verklapt: de ene neemt dit en de andere dat en men laat elkaar met rust. Zo krijgt men dat erdoor. Het is echter niet mooi. U voert een overheidslogica en een bureaucratisering in in een sector die bottom-up is ontstaan in de samenleving. Die sector is inderdaad versnipperd. Zo gaat dat bij een samenleving die zichzelf organiseert en van onderuit groeit. Nu en dan moet je dat wat bijsturen en wat richten. Wat dat betreft, ben ik het met u eens. Uw voorgangers hebben dat gedaan, en wellicht moeten we nog een stap voorwaarts zetten. Er is inderdaad nood aan het opheffen van die versnippering, laat me dat óók bevestigen, maar niet op deze manier. We kunnen dat doen met heel veel partners op het terrein, en vooral samen met de lokale besturen. Volgens mij is dat veel efficiënter en effectiever.

Die overheidslogica breekt eigenlijk met een typische Vlaamse traditie. U hebt die instantie vergeleken met Kind en Gezin, dat de goede zorg voor de opvoeding van de Vlaamse kinderen op zich neemt. Mag ik even vergelijken met wat we doen met de werkloosheidsuitkeringen, met de ziekenfondsbijdragen, met de gezondheidszorg? Die besteden we traditioneel en al decennia uit aan het middenveld, omdat die daar zijn ontstaan, omdat die uit de samenleving naar boven zijn gekomen. *(Opmerkingen van de heer Lieven Dehandschutter)*

Ik pleit hier niet voor verzuiling. Mijnheer Dehandschutter, ik weet waarom deze sector zo onder vuur ligt. Mocht die sector verzuild zijn, dan had men misschien nog sneller en veel vroeger geïntervenieerd dan ik dat doe. Dit punt was nooit door de regering goedgekeurd mocht die middenveldsector verzuild zijn zoals de traditionele sector dat is. Er zijn twee dimensies. Ik ben tegen verzuiling, maar ik heb wel veel respect voor mensen die initiatieven nemen in het middenveld en de samenleving. Dat meen ik uit de grond van mijn hart. Ik ben verontwaardigd. Dat voelt u aan me.

Dit staat dus haaks op die traditie. Minister, u kunt zich toch niet indenken dat Kind en Gezin morgen alle kinderopvanginitiatieven opneemt. Is het dat wat u wilt? Is dat het model dat men voorstaat? Gaat de overheid in dit land morgen alles van gezondheidszorg besturen via één EVA?

Komaan zeg. We gaan regie voeren, maar we gaan niet de operator zijn op het terrein. Wel, u wilt beide. U wilt én de regie voeren én de operator, de uitvoerder, zijn op het terrein. Dat schept een grotere afstand ten aanzien van de burgers. Bureaucratisering leidt tot een soort van verstening of verharding in de relaties, en in elk geval tot een sterke politieke sturing. We kunnen erover discussiëren of dat laatste nuttig of wenselijk is, maar ik wil in elk geval dat in de samenleving alle civiele krachten worden gemobiliseerd om samen te werken aan integratie en inburgering.

Mijn tweede kritiek: de centralisering stoort mij buitengewoon. Minister, u schrijft in uw nota over de lokale besturen. Ik laat nog even de discussie over de provincies terzijde. In de feiten krijgen de lokale besturen geen enkele regierol. Ik praat nog niet eens over de

integratiediensten van gemeentebesturen. Die moeten morgen ook een beheersovereenkomst afsluiten. Ze moeten de Vlaamse doelstellingen realiseren. De lokale ruimte is goed voor 0,1 procent. Indien ik schepen zou zijn in mijn gemeente, ik zou met dat decreet geen erkenning aanvragen van mijn integratiedienst. Mijn beleidsruimte is mij veel heiliger dan dat kleine beetje subsidie. Vreemd genoeg bent u ook minister van Bestuurszaken en van Binnenlands Bestuur. U hebt een witboek Interne Staatshervorming gepresenteerd. Subsidiariteit en lokale besturen waren daarin de grote idealen. Nu richt u een EVA op, u centraliseert alles, en de lokale besturen mogen bij manier van spreken het loket van de burgerlijke stand uitbaten, maar dan voor de inburgering.

Mijn derde kritiek betreft de participatie van het middenveld. U schrijft in uw nota dat u de sector ruim hebt geconsulteerd. Ik heb dat ook gedaan en ik hoor precies het tegenovergestelde. Ik vind hier niets uit. Mijn collega's voor mij hebben dit ook al gezegd en het staat ook in hun documenten zwart op wit geschreven. Het is nog een bewijs van de centralisatie en de schijnparticipatie. U hebt niet geluisterd. Ik sluit mij in elk geval aan bij de vraag om hier een hoorzitting te organiseren, om dat brede civiele middenveld met alle actoren die in deze sector actief zijn te beluisteren. Als zij pleiten voor een EVA, zal ik mijn ongelijk erkennen. Ik wil mijn verantwoordelijkheid best opnemen en ik ben voor een sterke Vlaamse regierol, maar ik wil niet én een sterke regie én de operator op het terrein zijn. Dat is nationalisering. Dat is van de oude tijd. Zo doen wij dat niet meer.

Minister, mijn zwaarste kritiek is dat u de doelgroep niet betreft in uw nota. In de schijnparticipatie zijn niet alleen de structuren niet betrokken, ook de doelgroep krijgt geen plaats. Het Vlaams Minderhedenforum, de spreekbuis van de minderheden in Vlaanderen, is in uw plaatje budgettair goed voor 1,5 procent van de financiële middelen. In uw nota voorziet u in geen enkele versterking daarvan. Integendeel. Misschien zou het goed zijn om in die secundaire vormen van integratie en trajectbegeleiding de minderheden te activeren en hun verenigingsleven te versterken en beter te ondersteunen door het Vlaams Minderhedenforum meer middelen te geven. Met hun antennes versterken zij de lokale groepen en dynamieken. Dat zou moeten gebeuren, en liefst met heel veel 'power'. Want zonder hen – niet alleen in de inspraak in het systeem maar ook in de uitvoering op het terrein – zullen we geen geïntegreerd maar een dwangmatig en ingeburgerd Vlaanderen organiseren.

Er is een groot verschil tussen inburgering en integratie. Integratie is een wederzijds proces. Daarvoor moeten we die mensen versterken, net zoals we dat gedaan hebben met het sociaal-cultureel werk. Minister, het sociaal-cultureel werk is al twintig jaar bezig met het inburgeren en het integreren van de Vlaamse minderheden. Daarover wordt niet gesproken. Zij investeren pakken geld en heel veel energie. Daar gaat u voorzichtig omheen. U schrijft natuurlijk liever een etatistische nota.

Uw proces is een kwestie van stroomlijnen en ordenen, niet van het ontwikkelen en ondersteunen van dynamiek, energie van mensen, inzet en visie. U maakt een ideologische keuze: u stroomlijnt uw visie op inburgering. Vandaar ook die '100 procent eigenaar'.

Minister, ik geef een illustratie. Onlangs hebt u het Kruispunt Migratie-Integratie erkend en hervormd. Dat was nog een gevolg van het vorige decreet, dat nog niet eens helemaal is uitgevoerd. Dat kruispunt krijgt in uw nieuwe nota geen plaats. U maakt wel een EVA. Wordt dat kruispunt het hart van dat EVA, of schaft u het af? Ik vermoed het laatste. Er worden een aantal taken in de administratie ingesourcet. Dat zal dan wel. Maar dan verarmt u ook dat veld. Dat is een bewijs van mijn stelling.

Minister, ik ben opgegroeid in een traditie waarbij de overheid controleerde en stuurde en inspecteerde, waarbij de samenleving haar eigen dynamieken ontwikkelde, en waartussen een aantal ondersteunende instanties werden opgericht, zoals steunpunten of zoals het Kruispunt, die expertise, ondersteuning en vormen leverden aan alle actoren in dat brede veld, van de overheden tot en met de lokale groep. Die ondersteuning van het Kruispunt verdwijnt zichtbaar. Dat wordt een overheidstaak. Wij hebben geen steunpunten meer nodig.

Daarenboven zult u ook de lokale besturen verarmen want heel veel lokale besturen doen een beroep op de juridische en technische expertise van het kruispunt. En dat is dan blijkbaar een federale kwestie. Vlaanderen moet niet meer opdraaien voor dat juridisch advies. Een of andere FOD moet dat dan maar organiseren. Hoe dan ook, als wij dan toch zo graag usurperende bevoegdheden willen hebben en dynamisch willen zijn, dan vind ik het doodjammer dat die kwaliteit en die kennis en vooral die intermediaire positie tussen overheid en veld wordt opgeofferd. U maakt daar eigenlijk een administratie van of u laat die gewoon verdwijnen.

Over de provincies kunnen we natuurlijk ook grapjes maken. Het ligt voor de hand om dat te doen. De provincies verliezen een stukje van hun terrein. Dit staat haaks op uw eigen witboek Interne Staatshervorming. Daar geeft u wel een rol aan de provincies. Hier hebben zij helemaal geen rol meer. U schakelt ze gewoon uit. U zegt dat dit niets zal kosten. Maar wat gebeurt er met het personeel dat daar vandaag werkt wanneer de provincies in vereffening gaan? Zult u het geld dan weghalen uit het Provinciefonds? En waarom wel in West-Vlaanderen, in Vlaams-Brabant en Antwerpen en niet in Limburg? Kunt u me daar wat meer uitleg over geven?

Ik wil ook waarschuwen voor rolverwarring bij de nieuwe actoren. U maakt een agentschap dat beheersovereenkomsten zal afsluiten met lokale besturen en actoren op het terrein. Het zal subsidiëren maar ook controleren. Tegelijkertijd moet het de regierol voeren van het Vlaamse beleid. Ik weet niet hoe u die functies op elkaar zult afstemmen. Het wordt wellicht een superstructuur, maar tot daar aan toe. In het geval van bijvoorbeeld de sociale tolk- en vertaaldiensten, is 92 procent van de financiële middelen van die diensten niet van u afkomstig maar van de lokale besturen, van Gent bijvoorbeeld. Ik vind het van lef getuigen om de hele sturing van een organisme te doen dat voor 92 procent door anderen wordt gefinancierd. Dat is een bewijs dat u geen partners zoekt in die andere lokale besturen en in het middenveld in Vlaanderen maar dat u het wilt aansturen. Als ik schepen was in Gent, dan zou ik ‘dank u wel’ zeggen tegen uw hervormingen en gewoonweg niet meedoen. Het sop is de kool immers niet waard.

Ik stel voor dat we nog eens goed nadenken over wat hier aan het gebeuren is. We gooien de expertise weg van bijvoorbeeld kruispunt en we desactiveren ons historisch gegroeide middenveld, onze lokale dynamiek en het idealisme van heel wat mensen die in vzw's en dergelijke actief zijn. We versmallen ook ons terrein. Een aantal taken die het kruispunt uitvoert, wordt niet meer opgevangen.

Ik ben ook ongerust over uw plannen met de integratiecentra. Ik vrees dat u ook in de taken en in de vleugelslag van die centra zult knippen waardoor we opnieuw een versmalling krijgen.

Ik ben niet tegen een hervorming. Ik ben voor een hervorming waarbij u een eerste lijn maakt die dichtbij de burger staat en waarvan de regierol bij de lokale besturen ligt. Dat is de logica der dingen. Dat is trouwens helemaal in lijn met wat daarover in het regeerakkoord staat. We moeten de regie aan de lokale besturen geven en die besturen helpen financieren zodat ze die lokale functie volledig kunnen invullen. Ik heb het dan over onthaalbureaus, sociale tolk- en vertaaldiensten. We moeten hen ook beleidsruimte geven om in te spelen op de specificiteiten van een stad, een streek. West-Vlaanderen heeft niet dezelfde problematiek als Antwerpen. Verder moeten we op het centrale niveau een systeem maken waarbij een aantal vzw's ontstaat. Daarin kan expertise uit integratiecentra, het kruispunt en andere structuren eventueel worden samengebracht. Er moet een eerste lijn zijn op het lokale niveau en een tweede lijn op een bovenlokaal niveau, Vlaams of provinciaal of volgens een andere regio-indeling. Ik raad u aan te luisteren naar de behoeften op het terrein of naar de behoeften van de mensen die daar vandaag mee bezig zijn. Als u dan toch een Vlaamse administratie wilt, dan kunt u de kern die vandaag binnen het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zit, separaat ontwikkelen. U kunt een afzonderlijk agentschap maken en daar eventueel nog een

aantal andere taken aan toevoegen. Ik heb niets tegen de regierol van de Vlaamse overheid. Minister, maak van het forum een krachtige participatieorganisatie en geef die een stem, zoals het hoort. U zult de financiering moeten realiseren. Stop daar wat middelen bij, want dat is een absolute noodzaak.

Voorzitter, ik wil mijn verhaal toetsen aan wat het veld daarover denkt. Ik wil ook horen wat zij denken over de conceptnota van de minister. Ik vraag dan ook een hoorzitting.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Als christendemocraten kunnen wij ons vinden in de uitgangspunten van de conceptnota. Iedereen die in Vlaanderen woont, is medeverantwoordelijk voor de uitbouw van de samenleving. Wij verwachten dat iedereen de wetten naleeft en zijn intenties inzet om tot een warme samenleving te komen.

De Vlaamse overheid erkent verschillen in de samenleving maar focust ook op wat ons bindt. We hebben een gezamenlijke toekomst en er is een publieke cultuur als uitgangspunt. Mijnheer Caron, in Vlaanderen is een grote rol weggelegd voor het middenveld en ook voor het verzuilde middenveld. Ook dat middenveld, al dan niet verzuild, heeft in het verleden een grote emancipatorische kracht aan de dag gelegd. Als Vlaanderen vandaag een van de meest welvarende en vrije samenlevingen is ter wereld, dan is dat grotendeels te danken aan dat middenveld.

Inburgering mag niet worden gelijkgesteld met het afleggen van een inburgeringstraject maar moet vooral verwijzen naar actief burgerschap en deelname aan de samenleving als een volwaardig burger. Wij streven dan ook naar een volwaardige participatie van iedereen. Verschillen mogen geen belemmering vormen en evenmin een bedreiging vormen voor de vrijheden en verworvenheden waarop onze samenleving is gebouwd. Dat zijn de uitgangspunten.

Ik ben blij dat wij vandaag het debat kunnen voeren of toch kunnen opstarten. Collega's zeiden het al: veel organisaties en diensten, vooral uit de sector, hebben standpunten ingenomen. Zij hebben de kans gekregen om via Ernst & Young hun bedenkingen over de eerste voorstellen aan de minister over te maken. Het Vlaams Parlement heeft echter nog niet veel kansen gehad om het debat te voeren. Het is goed dat dit nu eindelijk kan.

De eerste reeks afgetoetste voorstellen ontlokte heel wat bedenkingen en kritiek. Nadien kwam er in twee richtingen een bijsturing, onder invloed van de bevraging. De Huizen van het Nederlands sluiten meer aan bij de onderwijssector en minder bij de inburgeringssector. Maar er viel ook iets uit de lucht: zonder verder overleg dook als een deus ex machina de idee van een EVA op. Het is niet duidelijk hoe de studie van Ernst & Young en de contacten met het werkveld tot dat idee hebben geleid. Wij namen daarvan kennis toen het Vlaams Parlement in reces was. De afgelopen maanden gaf dat aanleiding tot veel reacties, maar een inzicht in het ontstaansproces hebben wij nog niet.

De finaliteit van de hervorming, in de mate dat men streeft naar een verhoogde efficiëntie gericht op de eindgebruiker, een duidelijker profilering en de versterking van het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, is goed. Wij maken ons toch wel wat zorgen over de rol van het middenveld. De sector is van onderuit gegroeid, door in te spelen op noden van steden en provincies. Die noden zijn niet overal dezelfde, wat dus leidde tot nogal wat diversiteit, met het voordeel dat men kan inspelen op lokale bijzonderheden. Vandaag zien wij een evolutie in de richting van een overheidsgestuurde sector. In de nasleep van Dexia wil ik nog niet spreken van een nationalisering, maar toch wel van een, sterkere overheidssturing. Dat wijkt af van het succesvolle traject dat tot vandaag in Vlaanderen is gevolgd.

Wij stellen ons nogal wat vragen over de kostprijs. Men zegt wel dat alles budgetneutraal gebeurt, maar vandaag werken veel mensen in vzw's. Hoe zal hun integratie in een EVA verlopen? Een kostenplaatje is nodig. Er zijn ook veel vragen over de onafhankelijkheid. Er is

al verwezen naar het juridisch advies dat het kruispunt aan diensten en organisaties verleent. Er is nood aan een onafhankelijk juridisch advies over de Vlaamse, maar ook over de federale wetgeving en over het Europese kader. In welke mate zal een EVA zich kunnen buigen over interpretaties van de federale wetgeving, interpretaties van de rechtspraak en de rechtsleer? Het juridisch advies dat vandaag erg wordt gewaardeerd, dreigt terecht te komen bij een overheidsdienst. Wij moeten goed nadenken hoe wij de onafhankelijkheid en kritische zin ervan kunnen waarborgen.

U gaf toelichting bij de situatie van Antwerpen, Gent en Limburg. De toelichting was verhelderend. Het valt evenwel op dat men een EVA opricht maar tegelijkertijd de helft van de inburgeringstrajecten uit het toepassingsgebied houdt. Dat is merkwaardig, want men heeft de ambitie om dat EVA een grote regierol te geven. Dat moet worden verduidelijkt.

De sector speelt in op nieuwe noden, wat voor veel vernieuwing heeft gezorgd. De samenleving staat niet stil, en de migratiegolven zorgen voor een instroom van mensen uit verschillende continenten. Dat zorgt steeds opnieuw voor andere noden. Onlangs nog zijn de Roma in het Vlaams Parlement een gespreksonderwerp geweest. Voor hen is een steunpunt opgericht. Het afgelopen decennium kwamen veel mensen uit Oost-Europa. In de jaren zestig kwamen vooral mensen uit Turkije en de Maghreblanden. Er komen ook vluchtelingen uit andere continenten naar hier. De vernieuwende aanpak van de sector is een troef. Kan een overheidsagentschap dat ook? Zal de laboratoriumfunctie niet in de verdrukking komen? Tot vandaag ging men van onderuit, met soepelheid te werk. Dat moet in de toekomst bewaard blijven.

Er is al op gewezen dat het vorige decreet nog in uitvoering is en een nieuwe decretale hervorming al op stapel staat. U gaf toelichting bij de timing: tegen de zomer wilt u nieuwe stappen vooruit zetten. Dat biedt ons toch de mogelijkheid om de komende maanden daarover van gedachten te wisselen en een en ander misschien nog bij te sturen. Tot vandaag zijn er contacten geweest tussen u, uw kabinet, de administratie en de sector. Maar ook het Vlaams Parlement moet de betrokken sector kunnen horen wanneer een belangrijke hervorming op stapel staat. Ik ondersteun dus de vraag naar hoorzittingen. Dat kan verhelderend zijn en het is belangrijk voor het parlement om de stem van de sector te horen. Ik wil dat zeker niet op de lange baan schuiven. Dat kan op korte termijn. Daar dring ik toch op aan, minister.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, collega's, de discussie verbaast me. We zouden inhoudelijk moeten discussiëren over de conceptnota. Maar die wordt onmiddellijk geconfronteerd met een vraag en een interpellatie, die er deels op inpikken, maar tegelijk de inhoudelijke discussie doen evolueren. Ik verwijs naar de opmerkingen van de heer Caron: "nationaliseren, etatiseren, centraliseren". Het wordt een politiek-ideologische discussie, terwijl de conceptnota zoals de minister die heeft toegelicht, net het andere bedoelde. Dat is althans onze indruk. Maar goed, als de discussie zo wordt gevoerd, willen we ze zo aanpakken. Ik denk dat de minister zelf concreet zal antwoorden op de vragen.

We moeten vooral eventjes los van de inhoud kijken. Ik zeg niet dat u geen raakpunten hebt waarover mag of moet worden gepraat. Het is vandaag enkel het foute moment. Heel dit verhaal past in de interne staatshervorming. Over de basisprincipes hebben we heel wat maanden in commissievergaderingen en overlegmomenten gesproken. Die afgesproken basisprincipes zijn hierin terug te vinden, in de concrete toepassing van dit beleid.

In die zin zijn de vragen die jullie stellen, niet correct. Het gaat weer over de rol van de provincie. Ik kan me er voor een deel in vinden dat de oppositie die vragen blijft stellen, maar ik heb er wel vragen bij dat dit herhaald wordt bij meerderheidspartijen.

Er wordt gevraagd naar de hervorming. Heel het middenveld is vragende partij voor een aanpak. Ik verwijs naar de omgevingsanalyses. Neem degene die het Kruispunt Migratie-

Integratie zelf in 2010 heeft georganiseerd er maar eens bij. Die geeft aan dat het middenveld de juiste oplossing ook niet kan aangeven en vraagt om een organisatorische aanpak.

Laat ons het eens enkel over de organisatorische aanpak hebben. Wat hier nu voorligt, biedt een antwoord op al die bezorgdheden. Ik wil duidelijk zijn, de minister was dat ook in zijn toelichting. Die bezorgdheden zijn terecht, daarover gaat het niet, de vraag is: hoe los je ze op en hoe pak je dat organisatorisch aan? Wat ons betreft, zitten die erin. Sommige collega's ervaren al meer druk uit het middenveld dan andere. Als die bezorgdheid vanuit organisatorisch oogpunt wordt bekeken, biedt deze conceptnota precies een antwoord op de vragen.

Ik noem enkele kleine dingen. Er wordt maatwerk gevraagd. Mevrouw De Vits, u vraagt dat ook. De provincie Vlaams-Brabant is zeer recent, met andere woorden mag de bijdrage tot dat beleid relatief jong worden genoemd. U kent de provincie even goed als ik. Gooik is niet hetzelfde als Negenmanneke in Sint-Pieters-Leeuw. Dat maatwerk, dat wordt gevraagd door u en door ons, zit juist in deze conceptnota, die de lokale besturen meer kracht zal geven. Sint-Pieters-Leeuw zal andere accenten kunnen leggen dan Gooik. Dat lezen wij in deze conceptnota.

We moeten de violen eens gelijkstemmen, want anders belanden we in een oeverloze discussie, die de grond van de zaak tekortdoet. Over de grond zijn we het eens, want iedereen steunt de doelstellingen. Het lijkt me vandaag de verkeerde discussie. Er wordt gevraagd naar een 56e, een 57e of een 58e overleg. Ik weet niet wat dat nog kan bijdragen. U moet de omgevingsanalyse van het kruispunt zelf maar eens lezen. Kijk maar eens wat het middenveld naar voren brengt. Er wordt gevraagd naar duidelijkheid en naar een aanpak.

Mijnheer Caron, de oprichting van een extern verzelfstandigd agentschap noemt u al een staatsgreep vanuit Vlaanderen, bij wijze van spreken. Dat hebt u nog net niet gezegd. Dat wordt de kop van uw persbericht. Maar hoe gaat u anders iets wat vanuit het middenveld opborrelt, aanpakken?

Vlaanderen wil dat een richting geven en beter omkaderen. Dat was de boodschap van de minister. Alle goede voorbeelden die in Vlaanderen bestaan, dringen jammer genoeg niet door tot het totale beleid. Hoe kun je dat beter vormgeven? Dat is gewoon een organisatorisch probleem. Je kunt het overkoepelen. Je moet alleen afspreken dat je dat overkoepelend orgaan niet oplegt tot in de details te regelen hoe dat in alle uithoeken van Vlaanderen moet worden geregeld. Wie deze conceptnota leest, vindt er precies in terug dat dat niet de bedoeling is, en toch wordt dat hier vandaag als het probleem aangekaart. Dat vind ik jammer. Het is een gemiste kans. De bezorgdheden die voortvloeien uit het organisatorische aspect, moeten goed worden bekeken, maar in onze optiek leidt deze conceptnota niet tot het dramatische scenario dat hier door enkele collega's is geschetst.

Wij denken echt niet dat hoorzittingen nog veel zullen bijdragen, behalve misschien om stoom af te laten. Dat hebben we gezien bij de interne staatshervorming: soms is stoom aflaten eens gezond. Als dat de bedoeling is, waarom niet, maar we zijn er niet van overtuigd dat het echt iets zal bijdragen tot deze discussie.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, ik kom niet uit de sector maar volg hem vanop de eerste rij. Aanvullend op de opmerkingen van de heer Kennes zou ik een en ander met u willen delen.

Uiteraard zijn we het eens met de basisgedachte dat u betere resultaten wilt verkrijgen voor mensen met een migratieachtergrond. Dat lezen we in de inleiding van uw conceptnota, minister. Om doelgericht tot resultaten te komen, houdt u de huidige structuren en processen tegen het licht. De samenleving, elk bestuur en elke dienst hebben daar belang bij. We kunnen daar volledig achter staan.

Hervormen is van tijd tot tijd nodig. Dat is efficiënt en goed voor de samenleving. In de integratiesector leven krachten die zich hoeden voor verandering. Dat moeten we open en eerlijk kunnen vaststellen en zeggen.

U zegt dat de integratiesector voor u geen middenveld is, minister. Wat is uw definitie dan van middenveld? De heer Caron vraagt zich af of dat politiek moet worden vertaald. Zoals de heer Segers zegt, moeten we daar geen politique-politicienne-discussie van maken en de zuilen erbij betrekken. Ik vind dat een middenveld een middenveld is. Een middenveld heeft een aanzienlijke maatschappelijke rol te spelen. Als u dat verengt tot “politiek vertaald of niet politiek vertaald”, mijnheer Segers, dan moeten we die discussie ook hier politiek voeren. We zijn hier in het parlement, we zitten niet op café.

Het wordt uiteraard een autonoom agentschap. Ik heb al gezegd dat de dingen beter kunnen. Maar hoe zit het dan met de autonome werking van een aantal actoren en centra? Druist dat EVA dan niet in tegen de zelforganisaties waar u zo’n groot voorstander van bent, minister? U komt graag naar Gent naar de Federatie van Zelforganisaties. U vernoemt die organisatie ook. Wel, hoe kunt u dit rijmen met een autonome werking? Met een werking vanaf de basis naar de top? Het woord bureaucratisering is gevallen. Dat is voor mij niet zo belangrijk, wel de diversiteit in de sector. Komt die niet in het gedrang? De heer Kennes heeft verwezen naar de verschillende soorten instroom vanuit Oostbloklanden en andere. Etniciteit en taal zijn zeer divers. U gaat een soort eenheidsworst hanteren. Hoe kan dat werken? Hoe kunnen we op die manier tot betere resultaten komen?

Gaan we de regierol opnemen of gaan we ook speler zijn op het terrein? Dat is een moeilijke discussie.

Voor u is dit geen besparingsoperatie. Blijft iedereen dan zitten waar hij zit? Er is discussie over de provinciale integratiecentra. Als die geen rol meer gaan spelen, gaan er toch mensen moeten verdwijnen en gaan er middelen verschuiven. Waar gaan die heen? Ik wil geen discussie starten over de interne staatshervorming, maar het maakt daar wel deel van uit. De discussie gaat ook over persoonsgebonden versus grondgebonden. Mij lijkt dat allemaal niet zo duidelijk.

Nog een laatste punt: CD&V pleit uiteraard ook voor een hoorzitting. De contacten en het overleg tussen het kabinet, de administratie en de sector, dat is één zaak. Een hoorzitting is een debat in het parlement. Het is een bevoegdheid en een instrument van het parlement. Dat kan ons tot betere inzichten brengen. Die kans mogen we niet laten liggen. De heer Segers zegt dat een zoveelste overleg niets opbrengt. Ik denk dat de sector zelf zijn visie en argumenten met ons moet kunnen delen.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, minister, het ging de hele tijd over herstructureren, en daar is inderdaad nood aan. Als de overheid betaalt voor de inburgerings- en integratiesector, dan mag zij herstructureren en de resultaten kennen. Minister, u wilt inzetten op een warme samenleving, ik ook, maar naargelang ik de nota verder las, moest ik de verwarming hoger zetten want ik kreeg het een beetje koud.

U zei in uw voorwoord: wie denkt aan werk, denkt aan de VDAB; wie denkt aan kinderen, denkt aan Kind en Gezin. Wel, ik denk daar niet aan. Ik denk aan degelijk onderwijs en werk. Nu heeft de commissie Onderwijs de commissie Werk uitgenodigd. Ik denk dat we de integratiesector eens grondig moeten bekijken, los van de herstructurering naar EVA’s of ADAM’s. Ik ben het daar eigenlijk wel met u eens. Maar we moeten eindelijk eens terugkomen op de werkelijke taak van de overheid tegenover de integratiesector.

Mevrouw Pehlivan en ik, de heer Yüksel misschien ook, zijn kinderen van de migranten die in de jaren 60 naar hier kwamen. Ik ben nu 44. Heel mijn leven heb ik niets anders gezien dan dat mijn ouders bij de hand werden gehouden, tot aan hun pensionering toe. Als ze niet

begeleid worden, weten ze van niets. Ik ben helemaal voor de inburgeringstrajecten. In deze conceptnota wordt het accent minder gelegd op werk en onderwijs. Ik hoor integratie, maar ik vind het eenzijdig. Integratie naar wat? Naar waar? Ik veronderstel dat het om integratie in de Vlaamse samenleving moet gaan. In de nota lees ik daar niets over, ik vind de nota op dat vlak dus een beetje eenzijdig. Als de allochtone gemeenschap en de nieuwe instromers zich moeten integreren, dan moet het wel ergens in zijn.

De commissie Werk zit nu in de commissie Onderwijs. Minister, hebt u in de gesprekken die u zult voeren of al gevoerd hebt, contact gehad met de ministers Muyters en Smet over opleidingen en leertijdtrajecten en met minister Smet over aandacht voor de kwetsbare instromers of uitstromers binnen het huidige Onderwijsdecreet? Het zijn heel belangrijke aandachtspunten om op te nemen in de integratiesector en de inburgeringssector, duidelijker dan nu werd verwoord.

U sprak in het voorwoord ook over een “falend federaal migratiebeleid”. In de nota schrijft u ook dat er cijfers en studies zijn die wijzen op “problemen en voorzichtige successen”. Hoe zijn die successen er dan gekomen? Wat zijn die successen?

De heer Kennes en u spreken de hele tijd over een stijgende instroom van migranten. Is dat zo? Ik weet dat niet, ik meende dat 2001 een keerpunt was. Is er dan inderdaad zo’n fenomenaal grote instroom dat die vermeld moet worden in de conceptnota en hier ook herhaald moet worden?

Ik kom tot het hoofdstukje ‘Managers voor diversiteit’. Het betreft een subsidiekader dat vernieuwende projecten financiert inzake integratie in bedrijven. Is het zinvol om daarvoor managers voor diversiteit in te schakelen? Wat moeten ze precies doen? Welke plannen hebt u hiervoor? Ik denk dat u uw energie beter zou stoppen in gesprekken met minister Muyters over het afstemmen van inburgeringstrajecten op opleidingstrajecten zodat de inburgeraars, als ze eenmaal ingeburgerd zijn, ook werkelijk aan werk geraken, want dat lijkt me de ultieme doelstelling.

Dan was er ook een heel concreet stukje over Brussel en uiteraard ligt dat me na aan het hart. U zei dat de rol van de VGC wordt versterkt om de regie optimaal te kunnen vervullen. Wat is optimaal? Slaat dat op financiële ondersteuning, logistiek, personeel, autonomie? Indien het overleg er al is geweest, wat is dan het resultaat ervan? Ik ben er heel benieuwd naar aangezien er in Brussel een heel hoog werkloosheidscijfer is. In plaats van de jongeren betutteld te zien worden door de integratiesector, wil ik dat ze een degelijke opleiding krijgen en werk vinden.

Waarom worden de steden Antwerpen en Gent en de provincie Limburg wel buiten de Vlaamse EVA gehouden en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest eerst niet, maar op termijn weer wel? Ik vraag me af voor wie die EVA-structuren dan bedoeld zijn.

Minister, dit zijn misschien wel heel veel vragen. Ik ben vooral bezorgd over de inhoud van de integratie- en inburgeringssector en over het resultaat ervan op vlak van arbeid, scholing en echte inburgering in de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, ik dank u voor de toelichting. Ik keer ook eventjes terug in de tijd. Terecht werd opgemerkt dat het middenveld heel veel initiatieven heeft genomen en nog steeds neemt op het vlak van integratie en inburgering. Ik ben opgegroeid in Sint-Niklaas in de jaren 60. We kregen toen enkele Spaanse burens, enkele Turkse burens en later kwamen de Vietnamese bootvluchtelingen. Mensen uit de buurt hielpen elkaar, maar er waren ook kerkelijke organisaties, syndicale organisaties, mensen uit het onderwijs, culturele verenigingen, sociaal werk, jeugdwerk en individuen die zich organiseerden om een handje toe te steken. 1991 was een kantelmoment – we moeten daar

geen tekening bij maken –, want vanaf toen is de rol van overheden, zowel op Vlaams vlak als op federaal vlak, heel sterk is toegenomen in mensen, middelen en structuren.

De minister heeft het plaatje gemaakt in de conceptnota. Op Vlaams niveau zijn er nu 75 erkende en betoelaagde structuren. De voorbije jaren en decennia werden heel wat wijzigingen doorgevoerd. Iedereen erkent dat er heel veel waardevol werk wordt verricht en ziet de goede bedoelingen van al die initiatieven en de expertise die werd opgebouwd. Tegelijkertijd biedt het hele landschap toch een versnipperde aanblik. Er is in de eerste plaats onduidelijkheid voor de mensen die iets proberen te doen voor inburgering en integratie. In die wildgroei wordt het moeilijk om door de bomen het bos nog te zien.

De minister heeft veel inspanningen geleverd om de sector te consulteren.

Iedereen erkent dat er problemen zijn. Ik citeer in dit verband nogmaals de conceptnota: “Men erkent dat men te weinig elkaars werking kent, dat men te veel naast elkaar werkt, dat men opportuniteiten in andere deelsectoren niet kan detecteren, laat staan er gebruik van maken, dat er geen geïntegreerde totaaloplossing is en dat het voor de klant, om wie het tenslotte te doen is, niet altijd duidelijk is wie wat aanbiedt of doet.” Het woord ‘klant’ is misschien wat ongelukkig gekozen.

Met de oprichting van acht vzw's is een eerste worp gedaan. Dit kan echter niet op instemming rekenen. We stellen vast dat er even veel meningen als hoofden zijn. Daarnaast is er ook een zekere angst voor verandering. De vraag is steeds welke plaats een organisatie, een individu of een medewerker in de toekomstige structuren zullen krijgen. Op zich is dit begrijpelijk. De overheid moet echter niet meestappen in wat een corporatistische reflex is. We moeten een kat een kat noemen.

Iedereen erkent de diagnose, de analyse en de noodzaak van veranderingen. Ook onder elkaar zijn we het echter niet eens over de richting die we uit moeten. De meerderheid en de oppositie hebben een aantal bekommernissen naar voren gebracht. De oppositie heeft dat misschien wat scherper gedaan.

Er is geïnsinueerd dat het de bedoeling zou zijn mensen de mond te snoeren en expertise onbenut te laten. Er zou geen bereidheid tot maatwerk zijn. Alles zou centralistisch worden aangepakt. Mijns inziens is het nooit de bedoeling van de minister of van de Vlaamse Regering, die de conceptnota heeft goedgekeurd, om die expertise niet te valoriseren. Het is de bedoeling alles wat te stroomlijnen, centraal aan te pakken en tegelijkertijd te decentraliseren. Het mag geen eenheidsworst worden. Het maatwerk ten overstaan van de doelgroep staat voorop.

De N-VA onderschrijft de uitgangsprincipes van de minister. De conceptnota ligt uiteraard in de lijn van de principes van de interne staatshervorming en van het decreet betreffende de planlastvermindering. Het tegendeel zou ons verwonderen.

Bij de reorganisatie van de sector wil de minister rekening houden met de regioscreening. Wat de specifieke positie van Antwerpen en Gent betreft, denk ik dat iedereen in Vlaanderen erkent dat Antwerpen en Gent ook op andere domeinen een specifieke aanpak vergen en een specifieke problematiek vertegenwoordigen. Het is dan ook verantwoord Antwerpen en Gent met betrekking tot deze sector anders dan de andere steden en regio's te behandelen.

Hetzelfde geldt voor de positie van Limburg. Wat de regioscreening en de regiovorming in Vlaanderen betreft, heb ik in deze commissie steeds verklaard dat Limburg tegelijkertijd een provincie en een regio is. Limburg vormt als geheel een entiteit die we niet verder hoeven op te splitsen. Dat de provincie Limburg toevallig een plaats als regio krijgt, betekent niet dat dit ook voor de andere vier provincies moet gelden. Ik vertrek uit een andere invalshoek.

De benadering van de Vlaamse Regering en van de minister houdt in dat er twee centrale beleidsniveaus zijn, namelijk de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten. Vlaanderen

zal in dit verband een gedecentraliseerde werking ontwikkelen. Dit staat allemaal perfect in de conceptnota te lezen.

De N-VA is geen vragende partij om bijkomende hoorzittingen te organiseren. We zullen er ons ook niet tegen verzetten. Voor de sector kan dit enigszins therapeutisch zijn. *(Opmerkingen van mevrouw Fatma Pehlivan en de heer Bart Caron)*

Bijkomende hoorzittingen zouden eventueel een aantal inzichten kunnen opleveren die tijdens de voorbereiding van het ontwerp van decreet nuttig zouden kunnen zijn. We zullen ons daar dan ook niet tegen verzetten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, het is natuurlijk moeilijk alle vragen en opmerkingen te beantwoorden. De discussie is zeer breed uitgewaaierd en het is niet makkelijk meteen gestructureerd op alle lijnen in te gaan.

Mijn eerste conclusie is dat de analyse met betrekking tot de bestaande versnippering in de sector door niemand wordt tegengesproken. Ik merk ook dat de inhoudelijke doelstellingen worden onderschreven. Iemand heeft verklaard het koud te krijgen bij het lezen van de conceptnota. Wie beweert dat het de bedoeling is een ander beleid te voeren, is verkeerd. Iedereen onderschrijft de grote lijnen van de inhoudelijke doelstellingen.

Het wordt natuurlijk anders als we het over de hervormingen zelf hebben. Na de consultaties heb ik vastgesteld dat er evenveel hoofden als zinnen zijn. Na het horen van de vorige sprekers stel ik vast dat dit hier evenzeer geldt. Er zijn grote tegenstrijdigheden tussen de volksvertegenwoordigers, maar ook intern in de toespraken van de verschillende volksvertegenwoordigers.

Ik ben het eens met de heer Yüksel dat verandering altijd moeilijk is. Ik heb dit al ondervonden in de andere sectoren waarvoor ik bevoegd ben. Ik heb al grondige hervormingen doorgevoerd met betrekking tot toerisme, erfgoed en binnenlands bestuur. Telkens weer stel je vast dat er heel veel conservatisme is en dat de weg naar verandering heel moeilijk is en botst op onterechte weerstanden. De goede bedoelingen en de uitgangspunten worden nauwelijks correct benaderd. Mevrouw Zamouri heeft gelijk – ik heb het niet zo scherp gesteld –, maar dit is een overheidssector gesubsidieerd door Vlaanderen. Mevrouw Zamouri zegt: wie betaalt, mag herstructureren. Dat betekent niet dat we dat top-down doen, met het doordrukken van een bepaalde visie. Het betekent ook heel zeker niet dat we de waarde, de kracht en de zinvolheid van het middenveld opzijshuiven en er niet meer mee werken, integendeel. Een EVA is precies een extern verzelfstandigd agentschap, met ook externen in de raad van bestuur. Het is geen intern verzelfstandigd agentschap. Er is precies een opening naar de sector. Het is de bedoeling om op het terrein, uiteraard met alle expertise die er zich bevindt, voort te werken.

Ik heb na de consultaties geen alternatief gekregen, uit de sector niet, uit de consultaties niet, uit VLABEST niet. Niemand heeft een alternatief geformuleerd. Iedereen gaat ermee akkoord dat de analyse die gemaakt wordt, juist is en dat we met een veel te grote versnippering zitten en daardoor kansen verliezen. We hebben te weinig uitwisseling, te weinig contacten top-down en te weinig doorgroei bottom-up. Goede praktijken worden veel te weinig uitgewisseld. Bovendien zijn de lokale besturen op dit ogenblik veel te weinig betrokken. Dat gaat niet alleen in tegen de geest van de interne staatshervorming die we willen doorvoeren, maar we missen in essentie, uitzonderingen niet te na gesproken, het aanknopingspunt met de lokale besturen.

Ik heb het meegemaakt op een debat in Gent – er zijn mensen hier aanwezig die dat kunnen getuigen – waarbij de burgemeester zei: Vlaanderen geeft niets aan Gent voor de integratie en het onthaal. Hij was er gewoon niet van op de hoogte hoe het werkt. Het is geen verwijt, maar het illustreert de vaststelling dat die band er niet is. Ik koester de band met de lokale

democratie. Aan degenen die zeggen dat het antidemocratisch is en dergelijke meer, zeg ik: wat kan er meer democratisch zijn dan een door het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering gelegitimeerde hervorming, een door de overheid aangepakt beleid, dat vorm krijgt op lokaal vlak en de regie geeft aan de lokale besturen?

Ik stel vast dat er hier heel tegenstrijdige visies zijn. Het gaat niet op om te zeggen dat het niet Vlaanderen mag zijn maar de provincies omdat dat de enige goede publiekrechtelijke besturen zijn. Ik zie daar echt de logica niet van in. Het spoort vooral niet met het tegelijkertijd zeggen: je moet dat niet doen, je moet de vzw's en heel de versnippering verder laten bestaan. Dat lijkt me nogal tegenstrijdig. Het gaat bovendien in tegen wat we met de interne staatshervorming overeengekomen zijn, namelijk dat in de persoonsgebonden materies niet langer de provincies het beleid voeren. We willen daar consequent naar handelen. Men moet dus in het kader van die interne staatshervorming doorgroeien naar lokale besturen die veel meer betrokken zijn bij een heel breed beleid.

Collega's, we missen dat. Vlaanderen heeft in zijn lokale besturen nog enorm veel groeipotentieel. De interne staatshervorming trekt de lijnen. Ik ben ervan overtuigd dat die nog jaren zal doorwerken en dat we net zoals we Belgische staatshervormingen kennen met de regelmaat van een klok, ook die interne staatshervorming voort zal gaan en dat we zullen opschuiven in de richting van het Scandinavische model. Er zullen beleidsmatige motieven aan ten grondslag liggen, en evenzeer motieven van efficiëntie en noodzaak. De steden en gemeenten luiden nu al terecht de alarmklok over wat op hen afkomt op het vlak van budgetten en hun financiële situatie. U kent alle externe factoren die voor hen een rol zullen spelen.

Uiteraard zal het middenveld nog veel meer dan voorheen kunnen worden betrokken bij het beleid. Het is de bedoeling dat de gemeenten en de lokale operatoren met het middenveld betrokken blijven. Het is absoluut niet de bedoeling om al die mensen eruit te zetten, hen te bedanken voor bewezen diensten en hen geen rol meer te laten spelen. Een goed beleid kan alleen worden gevoerd in die wisselwerking.

Wat ik wel kan zeggen is dat we nu in Vlaanderen die stem niet hebben. Mijnheer Caron, neem me niet kwalijk, maar ik vind de vergelijking die u maakt met de uitbetaling van de werkloosheidsvergoedingen totaal fout. Ik heb de vergelijking gemaakt met de VDAB. U kunt zeggen: als ik spreek over werk, dan denk ik aan andere dingen. Ik zeg u dat de VDAB, met zijn gedelegeerd bestuurder, mee doet aan het maatschappelijk debat en er mee vorm aan geeft. Dat kan doorwerken op het terrein. Het heeft effect op de bedrijven. Met de interne staatshervorming willen we precies ook met de VDAB de band leggen met het lokale beleid. Ik kan het niet genoeg herhalen dat het hele horizontale beleid erg belangrijk is. De steden en gemeenten zullen meer bevoegdheden krijgen, ook inzake kinderopvang, ook inzake de sociale economie, ook inzake welzijnssectoren en dergelijke meer, en dus uiteraard ook inzake integratie.

Mevrouw Zamouri, u hebt natuurlijk gelijk dat je de band moet leggen, maar dat heb ik juist gezegd. Ik weet niet of u het niet hebt gehoord of niet hebt geluisterd. Ik heb gezegd dat dat de bedoeling is. Ik heb zelfs gezegd dat je kunt komen in situaties waarin je vindt dat integratie en inburgering zich moeten terugtrekken. Er is immers een inclusief beleid, er is een goed beleid inzake werkgelegenheid, er is een goed beleid inzake onderwijs. Je moet dus voor die horizontaliteit gaan.

U hebt een aantal zaken naar voren gebracht over het inhoudelijke beleid. Ik zou dat debat liever voeren op het ogenblik dat we de beleidsbrief bespreken want dan hebben we het natuurlijk over het beleid op zich. Nu hebben we het over de organisatie en de instrumenten om daar op de beste manier vorm aan te geven. Ik wil duidelijk maken dat we een inclusief beleid voeren, dat gericht is op die horizontaliteit. Ik heb contact gehad met minister Muylers en minister Smet. Vandaar de leerloopbaanbegeleidingsidee, die is ontstaan precies om die band te maken. Mensen aan het werk hebben, is de beste vorm van integratie – dat zegt

iedereen mag ik aannemen – maar je kunt mensen met een migratieverleden maar aan het werk helpen als ze de taal kennen. Die zaken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het beleid is gericht op empowerment, op het sterk maken, op het emanciperen van mensen. Dat beleid willen we met de best mogelijke instrumenten op een zo juist mogelijke manier en zo efficiënt mogelijk gaan doorvoeren.

Ik heb uit de sectoren geen alternatief gekregen. Ik heb van het Minderhedenforum een antwoord gekregen dat de uitgangspunten gedeeld worden, maar dat er meer aandacht wordt gevraagd voor participatie. Ik heb net gezegd dat ik het Minderhedenforum wil versterken. Ik ga duidelijkheid scheppen. Er zal beleid en beleidsuitvoering zijn en daartegenover zal een syndicaat van het middenveld staan, van de groepen van de minderheden, dat precies die kritische stem kan zijn. U zegt dat dat nog niet is geconcretiseerd in vrouw- of mankracht. Neen, dat is inderdaad zo, want het gaat om een conceptnota. We zijn nog volop in werkgroepen aan het werk. Het parlement is uiteraard baas over zijn werkzaamheden. Het kan dus hoorzittingen organiseren, maar na januari zullen we nog veel meer gegevens hebben. De scheiding beleid en het syndicaat met de kritische stem dat voorstellen kan doen en bijsturingen kan vragen, zal in het middenforum gebeuren.

Als het Kruispunt Migratie-Integratie zegt dat er een verarming van het debat komt, dan denk ik dat er net meer debat zal zijn. Ik verwijs nogmaals naar wat nu de stem is in Vlaanderen inzake tewerkstelling, werkgelegenheid en activering. De gedelegeerd bestuurder van de VDAB kan deze stem vertolken en kan zorgen voor het maatschappelijk debat ‘Integratie en Inburgering’ – een naam die bekend zal zijn en die hopelijk zal klinken.

De VVP is tegen de interne staatshervorming. De VVP brengt geen argumenten aan. Ze zegt enkel dat ze het wil blijven doen, maar de interne staatshervorming gaat ervan uit dat de persoonsgebonden materies daar worden weggehaald. Ik geloof heel erg in de kracht van de lokale besturen. We moeten in Vlaanderen veel meer in die richting gaan. Daar moeten mensen integreren, daar moeten mensen lid worden van de sportvereniging en het oudercomité, daar moeten mensen worden betrokken bij het buurtleven. Daar kunnen de steden en gemeenten nog enorm veel terrein winnen.

Ik heb met VLABEST overleg gehad na het advies. Er is ook gesproken met de onderzoeker die de analyse heeft gemaakt. De analyse van VLABEST zegt dat er versnippering is, maar ook VLABEST heeft geen alternatief geformuleerd. De VVSG heeft na het advies van VLABEST een brief gestuurd om zich te distantiëren van dat advies. Dat toont nog maar eens aan hoe verdeeld de sector is. Het advies van VLABEST wordt aan de regering gegeven en past in hoe we onze democratie vorm geven. Ik ga ervan uit dat iedereen het eens is met de primordialiteit van de politiek en dat het uiteindelijk de democratisch gelegitimeerden zijn die beslissingen nemen. Het is niet VLABEST dat dat doet.

Mevrouw Pehlivan, u zegt dat de toelichting van Ernst & Young gebeurde op 13 juni en dat er twee dagen later een goedkeuring kwam. Dat klopt niet. De toelichting is gebeurd op 13 juni of nog vroeger, maar de beslissing van de regering over de conceptnota is er maar gekomen op 15 juli. Het is misschien maar een detail, maar ik wil het toch zeggen.

Na 15 juli is er opnieuw onmiddellijk communicatie gebeurd met de sector. Na het concept zijn er wel degelijk nog infosessies en overlegmomenten geweest.

Ik weet niet of er in Vlaanderen heel veel hervormingen zijn die het voorwerp geweest zijn van zoveel overleg en consultaties als deze. We zitten nu aan 55 en er komen er nog 3 bij en er zullen er nog volgen. Men mag absoluut niet zeggen dat wij doordrukken, dat wij top-down werken, dat wij een zeer etatistische idee koesteren van iedereen opzijshuiven en de beslissing er doordrammen. Dit is absoluut niet aan de orde. Dat is niet de manier waarop dit is aangepakt. Het is ook niet de manier waarop ik wil werken. Er zal nog veel overleg gebeuren.

Ik wil toch nog eens aantonen dat het EVA een precies antwoord biedt op de uitdagingen die we hebben. Het gaat om een extern verzelfstandigd agentschap. Het gaat om een agentschap dat beleid kan uitvoeren. Ik heb u uitdrukkelijk gezegd hoe het zal werken. Het zal top-down en bottom-up werken, in de twee richtingen. Ik heb u gewezen op de creativiteit die leeft aan de basis en op de mogelijkheid dat de basis nieuwe praktijken ontwikkelt. Tegelijk zal het voordeel van het agentschap ook zijn dat er veel meer wisselwerking is. Een van mijn eerste ervaringen als minister was dat er prachtige praktijkvoorbeelden bestaan die geïsoleerd leven en die door een toevallig contact soms wel of soms niet worden overgenomen. Met een EVA zal er veel meer uitwisseling mogelijk zijn. Je moet een duidelijk onderscheid maken tussen wie uitvoering geeft aan het beleid, wie het middenveld vormt en wat het syndicaire aspect is met het Minderhedenforum. Dat zijn de grote lijnen van de conceptnota die ik toch nog wat wou verduidelijken.

Mevrouw Pehlivan, mevrouw De Vits, ik denk dat ik in mijn inleiding en mijn bijkomende uitleg al ben ingegaan op een aantal van uw vragen. Ik zal nu ingaan op een aantal vragen die misschien nog niet voldoende aan bod kwamen.

Mevrouw Pehlivan, uit de eerste consultatieronde bleek uitdrukkelijk dat er nauwelijks een draagvlak was voor de voorgestelde hervorming. Die consultatieronde heeft wel een aantal zaken naar voren gebracht. Het eerste resultaat is de noodzaak aan hervorming. Ten tweede is er het pleidooi van de Huizen van het Nederlands voor de aansluiting bij onderwijs. Ten derde is er het aspect publiek en privé. We zitten nu met een totale mengvorm van zowel grote publiekrechtelijke als grote privaatrechtelijke organisaties. Diegenen die zeggen dat alles in handen van het middenveld is, heeft het verkeerd voor. Een vierde resultaat dat naar voren kwam, is het belang van de regierol van de lokale besturen, meer bepaald de – in mijn ogen terecht – vraag van Antwerpen en Gent om zelf de regierol te kunnen opnemen en het initiatief te kunnen nemen. Ik ben er een groot voorstander van dat er, waar zo'n grote concentratie van problemen, kennis, capaciteit en ervaring zit, een lokaal beleid gevoerd wordt. Ik ben wat jaloers op het Deense model, een schitterend model dat de lokale democratie heel sterk laat spelen. Dat is geen vershraling van de democratie, integendeel, het is er een versterking van. Het democratische debat op lokaal niveau wordt er heel sterk gevolgd. De mensen zijn daar sterk bij betrokken. Het vijfde punt van de consultatieronde is dat er nood is aan afstemming, aan uitwisseling van expertise.

Collega's, het agentschap zal werken met operationele regiowerkingen. Diegenen die zeggen dat het een centralistische organisatie wordt, hebben niet gelezen wat we hebben geschreven en niet geluisterd naar wat ik heb gezegd. Het regionale, het specifieke, moet net blijven omdat je andere uitdagingen hebt. Er zijn twee soorten van maatwerk: maatwerk gericht op de specifieke lokale toestanden en maatwerk in het begeleiden en empoweren van de mensen. Vanuit Brussel kun je niet bepalen wat de lokale prioriteiten zijn. Dat moet op lokaal niveau gebeuren. We moeten tot een goede wisselwerking komen. Dat lijkt mij toch evident. Ik zie niet in welke vorm van wantrouwen er is. De VDAB pakt de werkloosheidsproblemen in Oostende op een andere manier aan dan in een andere stad. Dat is een vorm van maatwerk en geeft vorm aan een beleid dat onderbouwd is en kan bogen op expertise, in Brussel en in het agentschap, zodat die dat maatwerk, die flexibiliteit kan inzetten op het terrein.

De taken van het Kruispunt Integratie-Migratie zullen niet verdwijnen. Het is evident dat de adviezen over de wetgeving, federaal, Vlaams of Europees, moeten worden behouden. We mogen de sector niet afsluiten van de mogelijkheden om zich daarover te informeren. Het is niet de bedoeling om tot minder dienstverlening te komen. Integendeel, de hervorming moet leiden tot een betere dienstverlening.

De brief van de provincie Vlaams-Brabant dateert al van eind mei 2011. Het was een reactie op het eerste voorstel. Op 12 oktober 2011 stuurde de provincie een persbericht de wereld in waarin ze zich afzet tegen het voorstel waarbij de werking in Vlaams-Brabant opgaat in het agentschap en waarbij er ook in Vlaams-Brabant operationele regiowerkingen zullen worden

opgestart. Ik kan alleen maar concluderen dat de provincie Vlaams-Brabant tegen beide voorstellen is. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat die reacties in eerste instantie gericht zijn tegen de interne staatshervorming, die werd goedgekeurd door de voltallige Vlaamse Regering. In die staatshervorming werd geopteerd voor het terugtreden van de provincies uit de persoonsgebonden materies.

Collega's, dat is een vorm van efficiëntie. Niet elk bestuurlijk niveau in Vlaanderen – we hebben er overigens te veel – kan zich richten op elk van de beleidsmateries. Dat is een keuze die gemaakt werd. Ik weet dat de VVP het daar niet mee eens is. Dat zal zo blijven. Als het gaat over democratie, kan ik u zeggen dat we een parlement en een regering hebben die gelegitimeerd zijn. Het primaat van de politiek speelt ten aanzien van drukgroepen, adviesraden, maar ook ten aanzien van de binnenbestuurlijke organisatie waarin wij een verantwoordelijkheid dragen. Ik ben er – in tegenstelling tot de VVP – niet van overtuigd dat de provinciegrenzen de ideale opdeling zijn voor de regio's. De schaal komt daar niet mee overeen. Uit de eerste resultaten van de regioscreening blijkt dat dat alleen in Limburg het geval is. Nogmaals, dat betekent niet dat Vlaanderen abdiceert en zegt dat het niet meer betrokken is bij het beleid in Limburg. Dat is helemaal niet het geval. De hervorming van de sector moet ertoe leiden dat de dienstverlening van de integratiecentra, van de sociale tolk- en vertaaldiensten en de onthaalbureaus zo goed mogelijk aansluit bij de lokale noden, behoeften en nieuwe uitdagingen.

Ik wil erop wijzen dat er in de conceptnota rekening wordt gehouden met de heel specifieke situatie in de Vlaamse Rand. Je zult toch niet anders verwachten van mij. Ik ben bevoegd voor de Vlaamse Rand. Taalbeleid en taalpromotie wordt door vzw 'de Rand' opgenomen, ook in de toekomst. Het is mijn uitdrukkelijke bedoeling om alle bestaande expertise te behouden en er meerwaarde uit te halen.

Mevrouw De Vits, ik wil nog even reageren op het persbericht van 12 oktober en op wat gezegd wordt over Vlaams-Brabant. Ik citeer: "Het onthaalbureau zag het aantal inburgeringscontracten verviervoudigen van 400 in 2006 naar zo'n 1700 dit jaar."

Dat klopt. In 2006 presteerde Vlaams-Brabant wel het slechtst van allemaal. Vlaams-Brabant was ondermaats bezig, zat op 362 in 2006 en zit nu aan 1369. Vlaams-Brabant is er dus inderdaad in geslaagd om te verviervoudigen, maar vertrok van een slechte uitgangspositie. De cijfers van de andere onthaalbureaus waren toen stuk voor stuk beter. De provincie Antwerpen vertrok al van een hoger aantal en verviervoudigde haar contracten in dezelfde periode. Op zich zegt dat niets. Er zijn gelukkig onthaalbureaus, ook in Vlaams-Brabant, die goed werken.

Ik citeer verder: "Bovendien kan Vlaams-Brabant van alle provincies de beste efficiëntieverhouding voorleggen tussen het aantal inburgeringscontracten en het aantal afgeleverde attesten."

Ik kom straks terug op het aantal inburgeringscontracten, want dat is jammer genoeg niet zo goed. Maar ik heb er geen moeite mee te zeggen dat in Vlaams-Brabant relatief veel inburgeraars ook effectief een attest behalen, nadat ze hun traject hebben beëindigd. Van de inburgeraars die in 2009 een contract tekenden en ook beëindigden, behaalde 92 procent een attest. Proficiat! Dat is een sterk cijfer. Dat is de stand van zaken op 13 oktober 2011.

Ook de stad Antwerpen haalt dezelfde grootste onderscheiding en scoort 92 procent. Dat is te zien op de tabel die het aantal mensen weergeeft die een attest behaalden. Wanneer we de efficiëntieverhouding tussen aanmelding en contract bekijken, merken we dat Vlaams-Brabant het laagste scoort. Vlaams-Brabant slaagt er maar in 75 procent van alle inburgeraars die zich hebben aangemeld, een contract te laten tekenen. Van degenen die een contract sluiten, behaalt een hoog percentage wel een attest, maar de aanvangssituatie is van alle bureaus het laagste, 75 procent. Antwerpen haalt 80 procent, Brussel haalt 94 procent, Oost-

Vlaanderen 79 procent, Gent 83 procent, Limburg 81 procent, de provincie Antwerpen 82 procent en West-Vlaanderen 83 procent. We moeten die cijfers dus relativeren.

Vlaams-Brabant werkt dus wel goed. Op zich is dat geen onderscheidend element om te zeggen dat Vlaams-Brabant een entiteit moet worden die dat beleid voert. Anderen doen dat evenzeer. Bovendien ben ik het er niet mee eens dat de muurtjes tussen de deelsectoren in Vlaams-Brabant gesloopt zouden zijn. Dat is niet zo. De lokale besturen zullen bevestigen dat de samenwerking daar veel beter kan.

Wat voorligt, is een zeer lang voorbereide, weldoordachte aanpak om in die sector te komen tot een veel beter instrumentarium. Als overheid zijn we dat aan onszelf verplicht. Die sector is heel organisch gegroeid. Mijn dank en waardering gaat uit naar alle mensen die daaraan hebben meegewerkt. Ik vind het heel belangrijk dat mensen verantwoordelijkheden hebben genomen.

Ons Vlaamse inburgeringsbeleid is laat tot stand gekomen, volgens velen te laat. Maar het heeft stilaan maturiteit gekregen, en er zijn gelukkig veel goede resultaten. In deze zaal zitten er al minstens vier voorbeelden van. Ik zie voor mij drie parlementsleden die een voorbeeld zijn van een geslaagde inburgering. Bij Binnenlands Bestuur hebben we ook een directeur. Het integratie- en inburgeringsbeleid is geen negatief verhaal. Er zijn gelukkig mensen die sterk in de samenleving staan, ongeacht hun afkomst. Op dat vlak mogen we zeggen dat we goede voorbeelden hebben.

Jammer genoeg hebben we ook mislukkingen, veel te hoge werkloosheidscijfers in die groepen, veel te veel mislukkingen in het onderwijs. We moeten er oog voor hebben dat we nog een hele weg af te leggen hebben.

Ik ben blij dat er over visie en doelstellingen parlementsbreed veel eenstemmigheid is. Er is een gedeelde analyse over de sector. Alleen loopt het sterk uiteen hoe we daar instrumenteel mee omgaan. Sommigen zweren bij de provincie, anderen bij het middenveld, maar ook de lokale gemeenten. Dat lijkt me niet zo vanzelfsprekend. We moeten vanuit de Vlaamse Regering onze verantwoordelijkheid nemen om het algemene beleid decretaal te bepalen, om de klemtonen te bepalen, en dat te doen in overleg met alle actieve actoren.

We moeten goed luisteren naar het middenveld, naar het Minderhedenforum dat het syndicaat is, om de signalen op te vangen die van beneden komen. We zullen dat doen met een EVA, waarin we operationele regio's hebben, waarin maatwerk zal kunnen gebeuren, niet alleen voor de trajectbegeleiding en voor de samenwerking met de andere sectoren, maar ook gericht op de specifieke noden van het beleid. We waarderen en erkennen de rol van het middenveld, waarmee we in dialoog zullen gaan. Dat kan worden opgenomen in het EVA en lokaal een rol spelen. Uit de inzet van de lokale besturen kunnen we veel meer effect halen.

Ik blijf herhalen dat we op dat vlak nog veel terrein kunnen winnen. De lokale besturen kunnen een veel grotere rol spelen en kunnen, als zij de nieuwkomers in hun gemeente verwelkomen, ook die mensen mee opnemen, zorgen dat er contacten zijn met het verenigingsleven en het middenveld, en kunnen daar hun democratische verantwoordelijkheid in opnemen. Dan ben ik ervan overtuigd dat we met deze hervorming tot een beter instrument kunnen komen. Maar het moet er natuurlijk nog altijd toe leiden dat er vorm wordt gegeven aan het beleid. En dat is onze bedoeling.

De voorzitter: Mevrouw Pehlivan heeft het woord.

Mevrouw Fatma Pehlivan: Minister, als ik uw antwoord beluister en alle adviezen lees, moet er toch ergens iets misgelopen zijn. Ik kan uit uw antwoord niet opmaken waar het is misgelopen. U hebt inderdaad een heel grote consultatieronde gehouden, maar er wordt niet naar geluisterd. Zij geven duidelijk aan dat ze wel vatbaar zijn voor verandering en dat ze hun ervaring en expertise willen delen met hun collega's op lokaal, provinciaal en Vlaams niveau. Zij verzetten zich daar niet tegen.

Hun bezorgdheid is dat het de verkeerde kant uit zou gaan. Dat is ook mijn bezorgdheid, als parlamentslid zelf uit die groep komend maar geen enkele inburgeringscursus gevolgd hebbend. Ik sluit me op dat vlak aan bij mevrouw Zamouri: wij zijn een generatie die die cursus niet heeft gehad. Het is in die zin goed dat de Vlaamse overheid beslist heeft dat dit in een bepaalde structuur moest worden gegoten en dat daarvoor middelen ter beschikking moesten worden gesteld. Het is een sector die volledig gegroeid is vanuit de basis en vanuit vrijwilligerswerk. We hebben dus al een heel lange weg afgelegd, maar er is ook nog een lange weg af te leggen. We zijn er nog niet. Het is die bezorgdheid die vanuit die groep wordt geuit. Het is aan ons om die bezorgdheid hier in het parlement te uiten.

Het klopt dat de sector niet verzuild is. Gelukkig maar. Maar aan de andere kant: als er sprake was van een socialistische zuil, dan konden we ze misschien allemaal op straat krijgen. Was er een katholieke verzuiling, dan konden ze hier misschien met de vakbonden komen betogen voor uw kabinet. Misschien is het net hun sterkte dat ze niet verzuild zijn. Ik ben blij dat ze niet verzuild zijn, anders zou ik hier als socialistisch parlamentslid spreken, en een andere vanuit CD&V, en nog een andere collega vanuit de N-VA. Neen, we moeten rekening houden met de bezorgdheid die zij vanuit verschillende hoeken uiten. We mogen niet van bovenaf beslissen om dat te centraliseren.

Ik hoop dat u die bezorgdheid deelt. Ik kan mij wel enigszins vinden in de lijn die u uitstippelt, maar het thema is veel te belangrijk met het oog op de toekomst. We hebben het hier over structuren, maar het gaat ook over de inhoud. Je moet goede structuren hebben om er een inhoud aan te geven. We hebben expertise en ervaring. Gooi dat niet weg, minister.

Daarom ben ik ook vragende partij voor een hoorzitting. Laten we die mensen ook eens hier in het parlement een plaats geven en hun argumenten beluisteren. Mijn grootste wens is dat we ergens belanden waar we elkaar kunnen vinden: de sector, het middenveld, wij als parlement en u als minister.

Dat er geen eensgezindheid is, daar kan ik inkomen. Laat ons aan tafel zitten, rekening houdend met alle adviezen en alle kritieken die gegeven zijn. U schuift VLABEST zomaar opzij. De VVSG heeft dat ook gedaan. Misschien heb ik dat advies van de VVSG gemist, ik zal het eens laten opvragen.

Minister, de tijd dringt, maar we moeten wel tijd maken voor dit thema, zodat we uiteindelijk tot een structuur kunnen komen waarbij iedereen in de Vlaamse samenleving, de warme samenleving die u vooropstelt, met verschillende culturen en zo meer, evenveel kansen krijgt, zodat we niet meer met enkele witte raven zitten, maar de witte raven overal mee de verkleuring teweeg kunnen brengen.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Minister, veranderen is inderdaad moeilijk. Ik denk dat niemand tegen veranderingen is, maar als u veranderingen wilt doorvoeren, dan moet u kunnen overtuigen. Vandaag moet ik vaststellen, na alle overlegmomenten die er zijn geweest, dat u niet hebt overtuigd, dat er geen draagvlak is voor de structuur die op papier staat. Het lijkt me niet voldoende om die overlegmomenten te organiseren. Er moet ook worden geluisterd naar het middenveld, en ik denk dat er niet is geluisterd naar die argumenten. U zegt dat u geen alternatief hebt gekregen. Welnu, u moet vandaag vaststellen dat er voor het voorstel zoals dat voorligt, geen draagvlak is. Ik had van u verwacht dat u voor de structuur die u naar voren schuift, minstens rekening zou houden met uw eigen administratie. Mevrouw Pehlivan heeft het aangehaald toen ze haar vraag heeft gesteld: de administratie heeft een zeer duidelijk advies gegeven over de hervorming van de integratiesector. De administratie pleitte voor een overheveling van de privécentra naar de provincies, omdat dat efficiënter en effectiever zou zijn. Als men een evaluatie maakt, lijkt het me belangrijk daar dan ook rekening mee te houden.

U zegt dat wat wij naar voren schuiven, niet past in het kader van de interne staatshervorming. Wel, er is dan één provincie, Limburg, die daar dan blijkbaar geen rekening mee moet houden. Ik heb hier geen overtuigende argumenten gehoord waarom er een ongelijke behandeling zou zijn tussen Limburg en Vlaams-Brabant. U zegt dat Vlaams-Brabant nu resultaten voorlegt, maar vanuit een slechtere startpositie was vertrokken, en dat andere provincies net zo goed die expertise hebben. Welnu, ik heb een betoog gehouden voor Vlaams-Brabant, maar ik heb absoluut geen probleem met het standpunt dat wordt ingenomen door de Vlaamse provincies, namelijk dat dit voor alle provincies op die manier moet worden toegepast.

Ik vind dat er geen coherentie is in uw systeem. De heer Kennes heeft er eveneens op gewezen: in uw voorstel wordt 41 procent van de inburgeringscontracten buiten het agentschap gehouden, en 50 procent van de werking van de integratiecentra. Dat is toch geen coherente structuur? Ik sta achter effectiviteit en meer efficiëntie, maar men moet niet afschaffen wat goed werkt omdat men hervormingen wil doorvoeren. Men moet dat veeleer evalueren en wat goed werkt, is dan misschien een model dat kan worden uitgebreid. Laten we vooral de hervorming doorvoeren op een eenvormige wijze.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, we zullen dit debat nog voeren. Zeker na de hoorzitting komen we daarop terug. Ik zal dus niet fundamenteel terugkomen op uw reactie. We verschillen duidelijk van mening over een aantal dingen. Wel wil ik iets zeggen over subsidiariteit en verrommeling.

U bent een groot pleitbezorger van heldere structuren. U bent tegen verrommeling. Subsidiariteit heeft echter twee betekenissen: de overheid doet niet wat de samenleving zelf kan, en een hogere overheid doet alleen maar wat een lagere overheid niet aankan, doet datgene waarvoor een lagere overheid niet geschikt is. Ik wil uw nota nogmaals toetsen aan die dubbele betekenis van subsidiariteit. Ik zal dat telkens ook aanhalen bij de hoorzitting. Ik wil dat toch echt wel eens onderzoeken. U pleit altijd tegen verrommeling, maar wat u nu doet, is incoherente structuren maken, structuren die niet eenvormig zijn. Mevrouw De Vits stelde dat ook al. U haalt geen argumenten ten gronde aan om dat te doen, behalve dat u zegt dat er in die andere provincies ook wel een regiowerking op maat zal zijn. Wat dat moge zijn, is me totaal onduidelijk. Het is echter een vorm van wat u altijd bestrijdt, namelijk verdere verrommeling.

Ik neem er enigszins aanstoot aan dat u het had over conservatisme. U hebt vier keer gezegd dat de sector geen alternatieven heeft voorgesteld, maar wat wilt u? Die sector is divers. Er is sprake van zeer diverse ontstaansgeschiedenissen. Net omdat die sector zo divers is, kan die ook niet tot één standpunt komen, maar dat is ook geen alibi – het spijt me – om er niet naar te luisteren en zelf centraal aan te sturen. Het gaat om procesbegeleiding om te komen tot deugdzame oplossingen, en niet een van bovenaf opgelegde structuur. Ik neem het u ook kwalijk dat u dat woord ‘conservatief’ in dit verband gebruikt. Ik neem het niemand kwalijk dat hij voor zijn baan en zijn organisatie vecht, zelfs als de overheid iets wil veranderen. In het verleden heb ik meegewerkt aan heel veel diepgaande hervormingen, die ook lastig waren voor mensen. Ik neem het echter niet dat u zegt dat die sector conservatief is. Daar werken heel veel mensen die tot de meest progressieve groepen uit de samenleving behoren. Ik vind het dan heel bizar dat uitgerekend u, en uw partij, dat zo zegt. *(Opmerkingen van minister Geert Bourgeois)*

Het kan inderdaad dat men conservatief is wat structuren betreft, maar die verdienste ligt wel daar. Die mensen hebben die dingen gepresteerd. Ze verdienen het om minstens ten gronde te worden betrokken bij het veranderingsproces.

Ik heb ook moeite met het machtsargument met betrekking tot het geld. Mevrouw Zamouri, ik wil daarmee even ingaan op wat u hebt gezegd, en ook op wat de minister heeft gezegd: de

grootste financier bepaalt de koers. Ik wijs u erop dat het in vele delen van die sector niet de Vlaamse overheid is die het grootste deel van het geld op tafel legt, maar die overheid het zich wel aanmatigt alles te mogen regelen.

Mevrouw Khadija Zamouri: Ik wil mij eerst een heel klein beetje verontschuldigen voor mijn inhoudelijke inbreng van daarnet. Dat wijt ik natuurlijk aan mijn nieuw inburgeringstraject hier in het Vlaams Parlement. Ik blijf mij continu inburgeren.

Mevrouw Pehlivan, u zei dat wij een generatie zijn die niet heeft genoten van de structuren die nu bestaan. Wij hebben op eigen kracht gewerkt. Goed onderwijs en werk hebben ervoor gezorgd dat wij gekomen zijn waar we nu zijn. Nu merken wij dat de generatie na ons, die van onze kinderen, met zware problemen wordt geconfronteerd. Ik blijf dus pleiten voor goed onderwijs, nog meer ondersteuning en werk.

Minister, ik hoop echt dat de hervormingen tijdens deze legislatuur worden afgerond, dat dit niet blijft aanmodderen. Tegelijk vraag ik mij af waarom provincies en gemeenten integratie op zich moeten nemen. Zo kom ik op de versnippering en op de persoonsgebondenheid binnen bepaalde structuren. Zo heb je minder zicht op de resultaten van de inburgerings- en integratietrajecten. Dat is het belangrijkste.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, ik dank u voor uw verduidelijkingen. U hebt duidelijk gemaakt dat het hier om structuren gaat en niet om het inhoudelijke. Daarover zullen wij het binnenkort hebben, bij de bespreking van de beleidsbrief. U had het over het pijnpunt van het gebrek aan een eenduidig alternatief vanuit de sector. Daarmee zullen wij in de hoorzittingen worden geconfronteerd. Het parlement moet aan de sector vragen wat zijn alternatief is. Ik heb ook vragen bij het EVA. Maar dan moeten we wel komen tot een alternatief. De overlegde methode is daarvoor een goede methode.

Mevrouw Zamouri, ik heb niet verwezen naar een gekwantificeerde instroom. Ik heb gewezen op het kwalitatieve verschil. Je hebt de arbeidsmigratie, de gezinshereniging, de Roma, de Oost-Europese groepen, de vluchtelingen, mensen zonder papieren, mensen die geregulariseerd zijn, mensen die humanitaire bescherming genieten... We hebben in de loop van de voorbije vijftig jaar een heel complex veld zien ontstaan van mensen die altijd op heel specifieke noden hebben ingespeeld. Zij hebben dat op een goede manier gedaan en daardoor veel expertise ontwikkeld. Dat is vaak van beneden naar boven gegaan. Ik had het dus over een kwalitatieve instroom, niet over een kwantitatieve.

Minister, u zegt dat de VVSG zich heeft gedistantieerd van VLABEST. Daar heb ik geen weet van. Kan uw kabinet daarover een brief bezorgen aan het parlement? Dat zou interessant zijn voor mij en wellicht ook voor mijn collega's, voor wie dit ook onbekende materie was.

Ik blijf op mijn honger zitten wat betreft de switch naar het EVA. Minister, u zegt dat u daar al lang mee bezig bent en dat dat heel doordacht is. Toch blijft de vaststelling dat er enerzijds lange tijd werd ingezet op de acht gedecentraliseerde vzw's en dat anderzijds op enkele weken tijd een switch werd gemaakt naar dat EVA. Ik ben er, ook na deze gedachtewisseling, niet helemaal van overtuigd dat dat de vrucht zou zijn van een lang doordacht proces.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Wij delen de visie die is opgenomen in de conceptnota. Maar we blijven het jammer vinden dat in deze discussie de versnippering in zijn geheel wordt erkend. Wanneer men echter door middel van de conceptnota aan die versnippering iets wil verhelpen, dan wordt die opnieuw in twijfel getrokken. Dat is wat wij bedoelden met de organisatorische kant van de zaak.

Het EVA is een centraal punt in de conceptnota en in de hele discussie vandaag. Je ziet dat heel duidelijk in de formulering van de missie op pagina 14. Dat is heel duidelijk: dat creëert een kader, dat kwaliteitsvol en efficiënt samenhangt met het Vlaamse integratie- en

inburgeringsbeleid. Iedereen staat daar achter. De uitvoering van dit beleid omvat nauwe samenwerking met de besturen, de andere relevante beleidsdomeinen en – verderop in de tekst – alle andere reguliere actoren. Dat is het hele spectrum van wat hier in alle vragen aan bod is gekomen. Die alinea lijkt mij gewoon de ideale vertrekbasis. Ik vind het een beetje jammer dat deze discussie de richting uitgaat van de acht uren durende discussie van gisteren over de Gemeentelijke Holding. Toen zeiden alle sprekers hetzelfde maar ze gaven er achteraf een andere uitleg bij. Voor een problematiek van dat type, tot daar aan toe. Maar hier gaat het over mensen en over toekomst en vooral – wat ook in de conceptnota staat – over de uitdaging ten aanzien van de toekomst, de rol van de lokale besturen. We gaan naar een verkiezingsjaar op het lokale niveau, we zullen met nieuwe besturen worden geconfronteerd. Ik zou graag hebben dat we de discussie in de toekomst op een andere manier kunnen voeren. Mevrouw Pehlivan, u pleit daar ook voor. Met betrekking tot het inhoudelijke is vandaag jammer genoeg alles door elkaar gevloeid, met als gevolg dat we blijkbaar weer allemaal tegenstrijdige meningen hebben. Ik hoop dat we de komende weken en maanden nog de kans krijgen om nog uitgebreid van gedachten te wisselen over de grond van de zaak.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: We mogen in deze zaak niet de emotionele toer opgaan. We moeten debatteren op basis van inhoudelijke argumenten. Ik begrijp de redenering van sommige collega's. Wanneer inderdaad wordt aangetoond dat er versnippering is, dan moet dat worden aangepakt. Ik heb daarnet gezegd dat we af en toe moeten hervormen, maar niet om te hervormen. Een hervorming moet beargumenteerd worden. Dat moet het uitgangspunt zijn.

Een hoorzitting is geen therapeutische sessie. De vraag vanuit het parlement om een hoorzitting te organiseren moet zeker worden onderzocht. Een hoorzitting is een instrument waar het parlement kan om vragen. Het is aan de wijsheid van de commissie om dat hier ook te agenderen. Ik zou zo'n hoorzitting echter niet afdoen als een bezigheidstherapie. Tijdens zo'n hoorzitting kunnen nuttige elementen aan bod komen. We moeten daar rekening mee houden bij de verdere concretisering van het plan. De conceptnota en het uitgangspunt worden kamerbreed gedeeld door de meeste collega's. We hebben wel nog een lange weg af te leggen.

Ik stel voor het debat te voeren op basis van inhoudelijke argumenten. In sommige sectoren huiveren de mensen voor verandering. We moeten daar niet blind voor zijn. We moeten echter niet hervormen om te hervormen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: We hebben ervoor geopteerd om persoonsgebonden materies niet aan de provincies toe te kennen tenzij dit bij decreet of wet gebeurt. Het principe is dus grondgebonden en niet persoonsgebonden. Ik ben er ook inhoudelijk niet van overtuigd dat de provincies de beste schaal zijn om dat beleid te voeren. Dat moet veel dichterbij de mensen, veel meer lokaal kunnen gebeuren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■